

Izhaja ob 4. jutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za ino-
zemstvo Din 40.— neobvezno.

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica šte. 5/L
Telefon šte. 72, ponoči tudi
šte. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišтво: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36.

Inzeratni oddelek: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 492

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.842 — Praha čialo 78.180.
Wien, Nr. 105.441.

Ljubljana, 11. marca.

Komentarji svetovnega časopisa po-
svečajo največjo pozornost ratifikaciji
besarabskega protokola. ki ga je izvr-
šila Italija; ta dogodek pomeni narav-
nost prvotno senzacijo, tako da so
spričo tega vsi drugi dogodki diplomat-
skega sveta stopili v ozadje.

Komentarji soglašajo predvsem v
konstataciji, da se je s tem Italija na
povsem nedvoumen način postavila na
stran Anglije v njenem sporu z Rusijo.
To je vsekakor točno; od besarabskega
protokola iz leta 1920. teče že sed-
mo leto, pa vendar ni Italija doslej ču-
tila potrebe, ratificirati ga, da bi bila
prav njena ratifikacija kot tretja odlo-
čilnega pomena. Jasno je, da je Italija
še omahovala v svoji politiki in se ni
hotela zameriti sovjetski Rusiji, s ka-
tero so se po priznanju pričeli zelo do-
bri, mnogo obetajoči stiki. Sedaj se je
Italija definitivno postavila na stran z
Angleži koaliranega zapada proti so-
vjetski Uniji. Ne more se tedaj prikri-
vati, da je sovjetska diplomacija z ra-
tifikacijo doživela občuten poraz.

Prav tako se soglasno komentira ra-
tifikacija kot uspeh italijanske politike
v Rumuniji. V Bukarešti vihrajo zastave
v znak zmagovalnega veselja nad do-
seženim uspehom; samo ob sebi je um-
ljivo, da bo imelo vse to za rumunsko-
italijanske odnose posledice, ki bodo
precej tehtale. Bilo bi nespametno, pri-
krivati si ta fakt, da si seveda je prav
tako neumestno pretiravati njegov po-
men za našo kraljevino. V politiki na-
pram Italiji mi sploh nikdar nismo mogli
računati na rumunsko pomoč, prav tako
kakor se Rumunija ni mogla zanašati na
našo podporo v sporu s sovjetsko Rusi-
jo. Seveda pa je res, da pomenja rasto-
či italijanski vpliv v Rumuniji v moral-
nem oziru za nas precejšnjo neprijet-
nost, neprijetnost, ki se mora pokazati
še bolj po svojem indirektnem učinko-
vanju.

To učinkovanje more seči tako na
Balkan kot na srednje Podonavje. Ru-
munski bodoči odnosi do Bolgarije,
Grčije in Albanije bodo nedvomno pod
vtisom rimskega prijateljstva drugačni
nego bi bili brez njega. Za koliko so se
Rumuni zavezali, preden jim je Rim
naklonil ratifikacijo, ostane seveda
skrito v tajnih diplomatskih aktih, ra-
čunati pa se mora z vsakovrstnimi
možnostmi.

V Podonavju stoji v ospredju Mad-
žarska. Dne 16. februarja pride grof
Bethlen v Rim. Dosele se je Madžarska
skrbno čuvala, dati temu posetu večji
pomen in ga je slikala kot priliko za
razgovor o aktualnih prometnih pro-
blemih. Dasi živimo v dobi Društva
narodov, vendar nismo in ne smemo
biti tako naivni, da bi take komentarje
jemali resno. Madžarska se je zadnji
čas zelo določno izrazila za sporazum
z nami; mi smo bili prva od držav Ma-
le antante, s katero je želela Budim-
pešta stopiti v boljše odnose. Toda to
je bilo še pred tiranskim paktom, ki
pomenja najhujše razdobje povelje
balkanske politike. V Rimu bi gotovo
raje videli, da bi pričela Madžarska
namesto z nami paktirati z Rumunijo.
Morda bo rimska diplomacija sedaj po
toliki uslugi, storjeni Rumuniji, posku-
šala doseči pri Bethlenu preorijentacijo
v tem pogledu in pripraviti potrebno za-
spravo med Budimpešto in Bukarešto.
Glasovi iz Evrope se že oglašajo s ko-
mentarji v tem pogledu in napovedu-
je se, da bi bila to hkrati stopnja za
razkroj Male antante. Tudi taka tolma-
čenja že čitamo v evropskem časopisu.
Iz izjav, ki jih je pred nedavnim dal v
českých listih rumunski vnanji minister
Mitileneu, odseva, da na tej stopnji Ru-
munija prav gotovo še ni. In bi tudi z
rumunskega stališča ne bilo dobro, za-
kakaj s tem bi svojo usodo postavila po-
polnoma v italijanske roke, namesto da
bi si pridržala sigurno možnost, vpliva-
ti na potek dogodkov v Podonavju
z lastno močjo in po lastni volji. Zato
Mala antanta od tekočih dogodkov ni-
kakor ne more imeti tolike škode, kakor
se skuša komentirati z nekimi strani.

Naša pozornost pa mora ostati seve-
da napeta v maksimalni meri za vse
dogodke, ki se plečejo okrog nas. Zakaj
vidi se dobro, da tvorijo člene enega in
istega sistema.

Anglija se oborožuje

London, 11. marca. (lo.) Tekom leta pri-
ne Anglija graditi 20 vojnih ladij. Anglija
se udeležiti pomorske razorožitvene konfe-
rence treh držav.

London, 11. marca. (be.) Spodnja zborni-
ca je sprejela proračun ministrstva za tra-
govstvo. Proračun predvideva poveča-
nje sedanjih letalskih edinic za približno
10 odst. in postopno izmenje zastarelih spa-
ratov.

Newyork, 11. marca. (pa.) «Newyork
Herald», je izjavil predsednik Coolidge
da bo Amerika, v slučaju, da se pomorska
razorožitvena konferenca ponese, zgra-
dila najmočnejšo mornarico na svetu.

Kralj Alfonz zbolel na gripi

Pariz, 11. marca. s. Kakor poročajo iz
Madrida, je kralj Alfonz obolel na špan-
ski, kateri se je priključila še pljučnica.

Važni amandmani k finančnemu zakonu

Vlada se je odločila, da sprejme vsaj deloma nekatere predlo-
ge SDS, ki jih je njena večina v finančnem odboru odklonila:
prevedbo kronskih upokoencev, davčno oprostitev za nove
zgradbe, odpravo izrednega pribitka na dohodarino.

Beograd, 11. marca p. Ministrski
svet je danes nadaljeval posvetovanje
o amandmanih, ki jih hoče predlagati
vlada k finančnemu zakonu. Beležiti je
treba kot uspeh, da se je vlada pod pri-
tiskom svoječasno v finančnem odboru
stavljanih predlogov SDS, ki jih je pr-
votno vse odložila, ki pa so izzvali
odobravanje tudi v vrstah njene lastne
večine, sedaj odločila, da vsaj nekatere
re usvoji. Sem spada predvsem prevedba
kronskih upokoencev, obnova dav-
čnih oprostitev za nove zgradbe v vsej
državi ter odprava 30 % izrednega pri-
bitka na dohodarino. Minister financ
je tudi držal svojo besedo, dano finan-
čnemu odboru še pod prejšnjim reži-
mom, glede moratorija za odplačilo
davčnih zaostankov. Drugo njegovo ob-
ljubo, tičejo se 20% odteglaja povod-
no izmenjave kronskih novčanic pa
je vlada popolnoma izigrala z določbo,
da sme z dotičnimi priznanicami plače-
vati svoje davčne zaostanke le tisti, na
katerega ime se novčaniče glasijo. Me-
sto povečanja kreditov za ceste je vlada
sprejela določbo, da bodo posamezni-
ki, ki v večji meri izkoriščajo držav-
ne ceste (podjetja, ki uporabljajo av-
tomobile itd.), morali v bodoče plače-
vati posebno cestnino. Seja vlade je
trajala nočjo do 21. Med sprejetimi
amandmani so sledeči:

Finančni minister se pooblašča, da
sme izplačati za zavarovalna dela pro-
ti poplavi ob Dunavu, Savi, Dravi, Ti-
si in Begeju 26 milijonov dinarjev na
breme državne razredne loterije. —
Na račun davčnih dolgov se smejo za-
mesto gotovine sprejemati 20 priza-
nanice pridržanih kronskih novčanic, to-
da samo one, ki se glasijo na ime dolž-
nika. — Vlada se pooblašča, da sme
prenašati na oblasti posamezne vrste
poslov državne kompetence ter odsto-
pati posamezne viro dohodkov za te
posle. — Zaporne kazni po zakonu o
tobačnem monopolu, kolikor niso izvr-
šene, se aboliirajo. — Dolgovi za davke
in doklade se po višini dolga lahko pla-
čajo v roku štirih prihodnjih let, in
sicer tako, kakor je minister financ že
svoječasno naznanil v finančnem odbo-
ru. Za te dolžne ostanke se ne bodo
plačevale obresti. — Prostovoljni pri-
spevki, ki se dajejo ustanovam Narod-
ne odbrane ali kulturnim in humanim
ustanovam, se ne bodo obdavčevali. —
Hranilne vloge na vložne kn izlize in na
tekoči račun so proste vseh davkov in

Obtožba DZ. proti ministru Maksimoviću bo vložena 16. t. m.

Beograd, 11. marca. n. Popoldne je
bila seja Demokratske zajednice, na ka-
teri se je definitivno sklepalo o obtožbi
proti Boži Maksimoviću. Obtožba je
precej obširna. Velik del zavzemajo do-
kumenti. Vse stvari, za katere ni
absolutnih dokazov, so iz obtožbe
črtane, ostale so samo eklatantne
dokazane kršitve zakonov. V pondeljek
bo obtožba podpisana, v sredo 16. te-
ga meseca pa izročena Narodni skup-
ščini. Daljša debata se je razvila o tak-
tiki DZ povodom proračunske debata.
Sklenilo se je, da se ima posvetiti pre-
tisu proračuna posebna pažnja in da
mora vsaki seji Narodne skupščine pri-
stovoljati del poslancev Demokratske
zajednice, da bi se opozicija zavarovala
proti eventualnim iznenadenjem s strani
vlade.

Ameriški obisk v Splitu

Split, 11. februarja. Ob 2. popoldne je do-
spel pred splitsko luko ameriški vojni brod
Memfis iz Dubrovnika. Na brodu so bili
komandant ameriške flote admiral Bu-
radge, ameriški poslanik na našem dvoru
g. Prince ter kot častno spremstvo dodelje-
ni admiral Koch. Čim se je brod ustavil, je
razvil našo zastavo in oddal 21 strelcov.
Obalne baterije so na pozdrav odzdravile.
Naš minonosce Jastrež, ki stacionira v
splitski luki, je pozdravil ameriško zastavo.
Na obali je bilo zbrano mnogo številne ob-
činstvo. Malo prej so ameriški vojni ladji
pohiteli naproti naši hidroplani. Ob 4. po-
poldne sta admiral Buradge in poslanik
Prince v spremstvu admirala Kocha, pose-
tila naše obale. Na Strossmayerjevi obali
je bila razvrščena častna četa z vojaško
godbo, ki je pozdravljala Američane z ame-
riško himno. Poslanik Prince je našo vojsko
pozdravil z vzklikom Pomozi Bog junaci! na
kar je vojaštvo odgovorilo z gromkim Bog
ti pomogaj. Nato se je vršil v dvorani ve-
likega župana slavnostni sprejem, katerega
so se udeležili najvišji uradniki v mestu.
Jutri bodo ameriški gosti ogledovali okolico
Zvečer priredi komandant obale velik ban-
ket v hotelu Bellevue.

Rumunski glasovi o potovanju naše kraljevske dvojice

Bukarešta, 11. marca. p. «Politica» poro-
ča, da ostane jugoslovnski kraljevski par
v Rumuniji približno teden dni. «Diminje-
ca» izve, da bo kralj Aleksander s kraljico
Marijo odpotoval iz Rumunije direktno
v Pariz. Njegovo potovanje v Pariz bo spo-
jeno z zelo važno mislijo. Politični krogi
demantirajo vest, da je prihod jugosloven-
skega kraljevskega para v Bukarešto v
zvezi s političnimi dogodki. Po odhodu
kralja Aleksandra bo kralj Ferdinand od-
potoval na odhiti v Južno Italijo.

Obveščanje opozicije o zunanje-politični situaciji

Beograd, 11. marca. p. Danes je bil dr.
Voja Marinković pri ministru za zunanje
stvari dr. Periću, da se obvesti o zunanji
situaciji.

Dr. Perić bo, kakor se službeno javlja,
še nadalje obveščati zastopnike opozicije
o zunanji situaciji.

Zahteve beogradske industrijske komore

Beograd, 11. marca. p. Danes je bila seja
beogradske industrijske komore. Sprejeto je
bilo poročilo o pravilniku za dajanje obrtnih
in poljedelskih kreditov z dodatkom, naj bi
se s sprejemom te uredbe požurilo tako, da
bi se razen obrtnega in poljedelskega kre-
dita uredil potem tudi industrijski kredit.
Dalje se je razpravljalo o trgovinskih po-
ganjanih s Češkoslovaško, Grško in Madžar-
sko. Komora je z zadovoljstvom vzela na
znanje, da so sprejeti v delegaciji za poga-
janja tudi zastopniki naših pridobitnih po-
djetij. Dalje je bilo sklenjeno, da se skupno
z zastopniki obrtne in trgovinske komore
ter centrale industrijskih korporacij izroči
vladi predstavitka, naj se ukline davke na
poslovni promet, ki je bil itak mišljen samo
kot prehodna mera, sedaj pa je v veliko bre-
me industriji. Komora je sklenila interven-
irati, da bi manjša podjetja plačevala manj-
še pristojbine za telefon, kakor velike to-
varne. Komora bo tudi intervenirala, da se
bukovski tramaj pod 50 cm oprosti carine,
ker imajo majhno ceno in služijo samo za
napravo zabojev za južno sode.

Državni komisar pri Obrtni banki

Beograd, 11. marca. p. Z rešenjem trgo-
vinskega ministra je za komisarja Obrtne
banke imenovan inšpektor trgovinskega
ministrstva dr. Lazarević.

Italija namerava zasesti Albanijo

Zanimive izjave bivšega albanskega ministrskega predsednika
Fan Noli. — Italijani reorganizirajo albansko vojsko.

Dunaj, 11. marca. s. Dunajski dopis-
nik newyorških Times se je razgovar-
jal z bivšim albanskim ministrskim
predsednikom Fan Nolim, ki biva in-
cognito na Dunaju. Fan Noli je izjavil,
da hoče ostati nekaj čas na Dunaju v
pregnanstvu. Prepričan je, da bo Itali-
ja zelo kmalu zasedla Albanijo. V tem
primeru bo morala Jugoslavija interve-
nirati. Fan Noli se zdi, da je vojna
Italije, Rumunije in Madžarske proti
Jugoslaviji zelo blizu.

Beograd, 11. marca. s. Kakor se izve,
namerava albanska vlada s pomočjo
Italije reorganizirati svojo armado. De-
žela naj bi bila razdeljena v 8 vojaških
okrajev. Vojaška služba naj bi bila dolo-
čena na 6 mesecev. Armada naj bi bila
razdeljena v 5 divizij po 3 pehotne pol-
ke in enim oddelkom strojnici. Šef ge-
neralne štaba je baje neki bivši av-
stro-ogrski polkovnik. Poleg redne ar-
made namerava vlada vzdrževati tudi
vojake najemnike, ki naj bi prejeli 60
zlatih lir. Razen teh razpolaga vlada
tudi s 4000 orožniki.

Rusija ne priznava besarabske pogodbe

V Moskvi ne priznava nobene obveznosti, izvirajoče iz rim-
ske ratifikacije. — Sovjetska vlada pošlje v Rim protestno no-
to. — Napeti diplomatski odnosi med Rusijo in Italijo. — Vsi
Rusi brez razlike za politiko proti izgubi Besarabije.

Moskva, 11. marca. l. «Izvestija» pi-
šejo, da mora vsakomur pasti v oči, da
je Italija ratificirala besarabsko pogod-
bo komaj dva tedna potem, ko je Angli-
ja poslala Rusiji svojo protestno noto.
Zato se tudi ni čuditi, ako se tudi v
krogih Društva narodov z zanimanjem
komentira dejstvo, da se je Italija odlo-
čila za ta svoj korak ravno v času, ko
je Velika Britanija usmerila svojo rusko
politiko v povsem drug pravec. List
naglašja, da bo vsak poskus, pa naj pri-
de od katerekoli strani, po sporazumu
z Rusijo, ne da bi se hkrati oziral na
njene vitalne interese, naletel v Moskvi
na odločen odpor.

«Izvestija» pravijo nadalje, da Rusi-
ja nikakor ne deli italijanskega mnenja,
da naknadna ratifikacija besarabske po-
godbe ne more škodovati italijanskim
interesom. Gotovo je v interesu Italije,
da ostane še nadalje v prijateljskih od-
nosih do Rusije. To razmerje pa ne
more biti prijateljsko, ako rimska vlada
tako postopa proti Rusiji, kakor je po-
kazala z ratificiranjem pariške pogod-
be od leta 1920. Najbrže je italijanska
vlada tokrat istovelila interese države
z interesi onih, ki hočejo odkrito škodo-
vati Rusiji. Ker Italija ni samostojna v
zunanji politiki, kolikor se nanaša na
razmerje do sovetov, ji bo to gotovo še

zelo škodovalo. Rusija ne priznava no-
bene ratifikacije pogodbe, s katero
anektira Rumunija Besarabijo in v tem
pogledu tudi ne bo spremenila svojega
stališča. Rusija protestira proti koraku
italijanske vlade in ne priznava nobene
obveznosti, ki bi izvirala zanj iz te
ratifikacije. Italijanski korak je naperjen
proti Rusiji in resno ogroža prijateljstvo
med obema državama.

Ženeva, 11. marca. d. Narodno rusko
udruženje za Društvo narodov, ki ima
svoj sedež v Londonu in sekcijo v Že-
nevi, je objavilo protest proti italijanski
ratifikaciji besarabske pogodbe. Pro-
test pravi, da je Italija s to ratifikacijo
napravila veliko uslugo angleški politi-
ki, ki gre za obkoljenjem Rusije. Z ro-
pom Besarabije je nastala v Evropi no-
va Alzacija-Lorena. Vsi Rusi stojijo brez
razlike politične pripadnosti moralno
za sovjeti, kadar gre za to, da se ščiti
Rusija pred nasiljem. Prej ali slej bo
sovjetskega režima konec, potem pa bo
Rusija obračunala s svojimi nekdanjimi
zavezniki in tako zvanimi prijatelji.

Tokio, 11. marca. (pa.) Z ozirom na
vesti, da namerava tudi Japonska pri-
znati besarabsko pogodbo, izjavljajo v
pooblaščenih krogih, da Japonska tega
za sedaj ne bo storila.

Zaključna posvetovanja v Ženevi

Določitev konference glede izvoza in uvoza. — Šolsko vpraša-
nje v Gornji Šleziji še nerešeno. — Težave glede Posaarja.

Ženeva, 11. marca. (s—be.) Današnje se-
jo Sveta Društva narodov, ki ji je pris-
toval kot gost češkoslovaški predsednik
Masaryk, je otvoril dr. Stresemann s so-
žalno izjavo. V imenu Sveta radi potresne
katastrofe na Japonskem. Dalje je bilo skle-
njeno, da se skliče letos v pozni jeseni di-
plomska konferenca zastopnikov vlad, ki
naj bi izdelala mednarodno konvencijo gle-
de odprave preprečev in omejitve izvoza in
uvoza. Dan te konference, ki naj se je ude-
ležilo tudi nečlani Društva narodov, je bil
določen za 14. novembra, ako ne bi posve-
tovanja mednarodne gospodarske konfe-
rence pokazala, da bi bilo umestno prelo-
žiti dan otvoritve. Za predsednika mešane-
ga poljsko-nemškega razsodišča je bil ime-
novan ženevski odvetnik Paul Lachenat.

Predsednik komisije za opij je podal po-
ročilo o delovanju za odpravo sajenja ma-
ka v Perziji.

Ženeva, 11. marca. (be.) V stvari šolske-
ga vprašanja v Gornji Šleziji in glede Po-
saarja so se v poslednjem trenutku poja-
vile težave. Kar se tiče Gornje Šlezije, raz-
mišljajo merodajni diplomati o odgoditvi
rešitve do junija. Do večera ta stvar še ni
bila urejena. Glede vprašanja Posaarja, ki
se mora na vsak način rešiti, je glavna te-
žava v tem, da se diplomati ne morejo ze-
diniti glede sestave posarske vlade in
številu vojakov za zaščito železnic.

Ženeva, 11. marca. (pa.) Svet Društva na-
rodov je v tajni seji izvolil lorda Burnha-
ma, lastnika «Daily Telegrapha», za pre-
sednika bodoče mednarodne novinarske
konference.

Ženeva, 11. marca s. Dr. Stresemann je
danes v glavnem tajništvu Društva narodov
predložil ratifikacijske listine Nemčije k
protokolu o stalnem mednarodnem razsodi-
šču.

Briand zapuša Ženevo kot optimist

Izjavlja, da so se odnosi med Francijo in Nemčijo poboljšali
in izraža zaupanje v bodočnost.

Berlin, 11. marca. s. «Tägliche Rundschau»
objavlja razgovor svojega zastopnika z
Briandom, ki je v zvezi z govorom grofa
Westarpa v Frankfurtu ob Meni med dru-
gim izjavil, da trdi grof Westarp popolno
resnico, ako zatrjuje, da se je Nemčija z lo-
carsko pogodbo obvezala, da se odpove-
daje nasilju za zopetno osvoboditev Alzacije-
Lorene. Grof Westarp in mnogi njegovi
prijatelji pa izjavljajo obenem, da ne morejo
opustiti upanja, da bo postala Alzacija-
Lorena prej ali slej po pravu samoodločbe
neodvisna država. Tak način mišljenja ne
odgovarja locarnskemu duhu. Briand je pre-
pričan, da ga bo grof Westarp, ako malo
premisli, razumel. Reče pa lahko, da so se
tekem tega zasedanja Društva narodov, ki
ga je zelo spretno vodil dr. Stresemann, od-
nošaji zelo poboljšali in da zapuša Ženevo
v trdnem zaupanju na uspehe skupnih pri-
zadevanj za mir in dobro razmerje med
Nemčijo in Francijo.

Pariz, 11. marca s. Socijalistični poslanec
Leon Blum piše v «Elairju» Francija mora
čimprej vrniti saarsko ozemlje Nemčiji ter
se sporazumeti z njo v vprašanju saarskim
rudnikom. Francija naj prepusti saarskemu
prebivalstvu, da se prosto izreče o svoji
bodočnosti. To svetuje pamet in zahteva
pravičnost!

London, 11. marca s. «Daily Chronicle»
piše, da bo angleško javno mnenje podprelo

trditve dr. Stresemanna, da so pogoji ver-
salske pogodbe izpolnjeni in da je treba Po-
renje izprazniti.

Proslava Masarykovih zaslug v Ženevi

Ženeva, 11. marca. s. Popoldne ob pol 4.
je predsednik Masaryk v spremstvu češko-
slovaškega zunanjega ministra dr. Beneša,
njegovega sina, češkoslovaškega legacijske-
ga tajnika v Londonu in bernskega češko-
slovaškega poslanika dr. Veverke obiskal
glavno tajništvo Društva narodov. Gene-
ralni tajnik Društva narodov sir Drum-
mond je sprejel predsednika Masaryka v
navzočnosti več višjih uradnikov tajništva
in ga pozdravil z daljšim nagovorom, v ka-
terem je izvajal, da ceni Društvo narodov
v osebi predsednika Masaryka državnika,
čigar ime je z neizbrisnimi črkami zapisa-
no v zgodovini Češkoslovaške in Evrope.
Obenem pozdravlja vrhovnega glavarja
države, ki je igrala v razvoju Društva na-
rodov zelo važno vlogo.

Fašistična svoboda

Rim, 11. marca. d. «Tribuna» poroča, da
sta bila v brzem vlaku med Milanom in
Genovo dva trgovska potnika zaradi nepo-
voljnega izražanja o fašističnem režimu
aretirana. Odvedena sta bila v Rim, kjer
prideta pred posebno sodišče.

Podrobna razprava o proračunu

Budžet vrhovne uprave sprejet. — Debata o proračunu ministristva pravde. — Oster govor Pavla Radića.

Beograd, 11. marca, p. Seja Narodne skupščine je pričela ob pol 11. Po prečitanih zapisnikih je predsedujoči sporočil, da je glavna kontrola odklonila pristanek na kredit ministrstva za javna dela v znesku 2.130.000 dinarjev, ki je bil porabljen za popravilo nasipov ob Savi pri Zagrebu in Sisku. Zatem se sporoča, da je radikalni poslanec Sreten Stojić podal ostavko in da prihaja na njegovo mesto odvetnik Jevtić.

K sledečemu dnevnemu redu, k nadaljevanju specialne debate o proračunu vrhovne državne uprave se je prvi prijavil Pavle Radić. Izjavlja, da so radikalni prevarali radićevske ministre in da jih pri važnih odločitvah sploh niso vpraševali za mnenje. Radićevski ministri so zahtevali od Uzunovića, naj skliče sejo ministrskega sveta, da bi to kritizirali, toda Uzunović je seje ministrskega sveta stalno odlašal. Radićevci so doživljali v vladi sama razočaranja. Morali so glasovati proti zakonskemu predlogu Ljube Jovanovića, ki je predlagal, naj se srbijanski zakon o občinah razširi na celo kraljevino. Uzunović jim je obljubil, da bo vlada sama izgotovila načrt občinskega zakona za celo državo. Te obljube ni držal. Pavle Radić je nato zaklical proti radikalom: Svetozar Pribećević je imel prav, ko vam je zabrusil v obraz, da ste že sodelovali z vsemi in da ste vse prevarili in se pri vseh onemogočili! Dalje je Pavle Radić izjavil, da je bil sporazum z radikalni nemoralen, ker ga je radikalna stranka postavila na nemoralno podlago. Radikalna stranka nima ne voditelja ne vrhovnega organa. Vaš voditelj je pa Marženka! (Radićeva žena) vpadajo radikalni. Pavle Radić vprašuje, v čem da obstoja radikalizem radikalne stranke. Radikalni mu odgovorjajo: Ali je vaša stranka seljaška? Nato je Pavle Radić govoril o finansiranju samouprav in trdi, da je vlada proti Hrvatom, kar potrjuje tudi včerajšnji govor ministra dr. Vase Jovanovića. Glasoval bo proti vladi, ki sloni na nemoralnem temelju.

Za Pavle Radićem je govoril minister dr. Vasa Jovanović, ki je pojasnjeval svoj včerajšnji govor in zatrjeval, da ni žalil Hrvatov. Ko pa je minister Jovanović hotel nadaljevati in je segel po stenografskem zapisniku, mu je predsedujoči odvzel besedo. Odgovarjal mu je Pavle Radić, nakar je večina odobrila proračun vrhovne državne uprave.

Koj nato se je prešlo na razpravo proračuna ministrstva pravde. Minister dr. Milan Srđić je podal krajši ekspozic. Proračun znaša 294.316.658 dinarjev in je za 17.340.773 dinarjev manjši od lanskega. Minister izjavlja, da so izdatki za njegov resort tako skrajšani,

da bo radi tega trpela služba. Dr. Srđić je pohvalil velike zasluge sodnikov, ki so dokazali, da se nahajajo na zavidni višini. Za njim je govoril federalist doktor Ladislav Polić.

Popoldanska seja Narodne skupščine se je začela ob 16.30. Klopji v dvorani so bile večinoma prazne. Na galeriji je bilo nekoliko poslušalcev. Prvi je govoril demokrat Aleksander Mijović, ki je kritiziral aparat ministrstva pravde kot nezadosten. Povdarjal je, da Demokratska zajednica noče v vlado z radikali, kakršni so sedaj. Poslanec Dimitrije Vujić (zemlji.) je obširno govoril o razmerah v upravi vojne odškodnine, v direkciji vojnega plena ter o nabavah in reparacijah. Tu je prišlo do strašnih nepravilnosti. Vujićev govor je povzročil burne medbedke. Govornik je omenil, da je vojni plen bil vreden milijardo dinarjev, sedaj pa je njegova vrednost minimalna. Dr. Stojadinović je iz proračuna vojne odškodnine dobil za svojo pot v Ameriko 130.000 Din. Potem je govoril dr. Behmen (DZ), da pri nas ni dobrega sodstva, toda brez krivde sodnikov, marveč po krivdi vlade in posebno ministrstva pravde. Glede ministra dr. Srđića pravi, da je diskvalificiran za ministra pravde, vsled svojega znanega pisma, ki ga je poslal pred oblastnimi volitvami predsednikom volilnih odborov. To pismo je bila prava ataka na neodvisnost sodnikov. (Doktor Srđić: Ni res. To je bilo privatno pismo mojim prijateljem!) Dr. Behmen nato pokaže original takega pisma in pravi, da prijatelj dr. Srđića takega pisma ne bi izročil govorniku. V redakciji sarajevske »Pravde« je prišlo mnogo ljudi s takim pismom, ki so protestirali. Radikalni burno ugovarjajo. Dr. Behmen zakliče: Nikar ne branite slabe stvari. Predsednik opominja govornika, da se drži predmeta. Dr. Behmen nadaljuje, da so bili na temelju takih pismen falzificirani volilni zapisniki. V sodstvu v Bosni je mnogo nepravilnosti in nemarnosti. Mnoge afele radi tega do danes niso preiskane. Govoril je še radićevci dr. Banković. Proračun ministrstva pravde je nezadosten in z njim ne moremo imeti dobrega pravosodstva. Nato napada politiko vlade in ministrstva pravde na Hrvatskem, kjer da je bilo pravosodstvo na visoki stopinji, sedaj pa je po krivdi Beograda upropaščeno. Seja je bila ob 19.50 prekinjena ter se bo nadaljevala jutri dopoldne. Jutri govori v imenu SDS posl. dr. Žerjav.

Seja Narodne skupščine zato ne traja delj časa, ker je ostal kot predsednik samo dr. Nikola Subotić. Marko Trifković je še vedno bolan, drugi podpredsednik dr. Pasarić pa je v opoziciji in ne predseduje.

Razkol med radićevci in pucljevci

Radićevci proglašajo Pucljeve ljudi za nesposobne domišljavce.

Zagreb, 11. marca. Predsednik radićevskega kluba v mariborski oblastni skupščini dr. Ante Odić je v zadnjem »Domu« objavil dopis o razmerah v mariborski oblastni skupščini, v katerem navaja tudi zanimivo karakteristiko o SKS ter vzroke, zakaj so se slovenski radićevci pri zadnjih oblastnih volitvah tako slabo izkazali.

Tako piše med drugim:

»V zadnjem času se precej piše v listih o razvojni možnosti SKS v bodočnosti z ozirom na njen dosti slab uspeh pri oblastnih volitvah na Štajerskem. Kakor vedno, se krivci iščejo v posameznikih, a v tem se ljudje seveda ne strinjajo.

Dejstvo je, da so se v Sloveniji združili radićevci in pristaši bivše Samostojne kmetijske stranke v Slovensko kmetosko stranko in da so bivši kmetijci, dasi jih je bilo manj, prevzeli vodstvo v roke. V tem je po mojem mnenju glavni vzrok nazadovanja naših organizacij v Sloveniji.

Mnogim izmed njih manjka socialno čustvovanje, manjka jim zavest, da je seljaško narod, da je nosilec ideje, da zadobije posamezniki vrednost šele tedaj, ako gredo z narodom, in kar je najslabše, mnogim izmed njih je tuja beseda človečnost in ne morejo pojmovati ta prav za prav najvažnejši del programa HSS. Razen teh načelnih razlik so se pojavila tudi osebna nesoglasja in nameste, da bi med sposobnejšimi posamezniki nastalo plemenito tekmovalstvo, so prevladala mržnja in osebna trenja. Tako je vedno, kadar posamezniki mislijo, da oni ustvarjajo pokret, da so oni vse, narod pa samo sredstvo v njihovih rokah.

Članek dr. Anteja Odića se smatra v radićevskih krogih kot nadaljevanje od vodstva HSS započete akcije za zopetno ločitev radićevske politike v Sloveniji od SKS in Pucljevih ljudi. Stjepan Radić je to svojo namero g. Puclju že opetovano neprikrito naznanil. Prvi vidni izraz nezadovoljstva je bila odstavitev g. Puclja od ministrovanja. Krah radićevcev pri oblastnih volitvah v Sloveniji pa je Stjepana Radića tako razkačal, da je javno napovedal, da bo pri prihodnjih volitvah HSS v Sloveniji sama postavljala kandidate ter odvzela g. Puclju vodstvo radićevske politike. V radićevskem načrtu je odstranitev g. Puclja in njegovih ožjih pristašev iz radićevske politične organizacije. Vodstvo HSS in SKS v Sloveniji naj bi prevzeli drugi, ki so po mišljenju

— To pomeni, gospod minister, da je ta država nemogoča, vpadla posl. Držević.

— On nima pravice, da govori na ta način, kriči besno Pavle Radić.

— Ne sme nas šaljiti, vpadla posl. Preka.

— V afektu in v pljuskosti se govori resnica, ugotavlja posl. Nenodifer.

— Sedaj vidimo, kako vi mislite! Enkrat moramo vedeti, ali se nahajamo v eni državi. Ali bo to država SHS, ali pa je ne bo! To ni samo država Srbov! protestira posl. Preka.

— Nikarte misliti, da smo mi Hrvati plašljivi, vplije posl. Kušej.

Minister Jovanović je bil sprva preplašen. Nato se je obrnil k stenografom, da jih vpraša, kaj je govoril. Radićevci so planili k stenografom, da preprečijo korigiranje stenograma. Protestirajo proti poskusu falzificiranja zapisnika. Hrušč je končno tak, da predsedujoči prekine sejo.

Po zopetni otvoritvi je minister Jovanović popravil svoje besede. Pravi, da so ga napačno razumeli. Vedno sem bil iskren pobornik ne samo bratstva med Srbi in Hrvati, nego pobornik ideje, da smo en narod. (A Slovenci?) Daleč je od mene misel, da delam razliko med hrvatskim in srbskim delom našega naroda. (A kaj je s slovenskim?)

Nova uredba o delovnem času v trgovini

Zagreb, 11. marca r. Ministrstvo trgovine in industrije je razposlalo vsem zbornicam načrt uredbe o delovnem času in o odpiranju in zapiranju trgovin. Delavske zbornice in strokovne organizacije privatnih nameštencev stoji na stališču, da predlog in načrt te uredbe ni bil sestavljen v smislu zakona. Poslednji odstavek paragrafa 6 zakona o zaščiti delavcev določa, da mora to uredbo sestaviti in predlagati minister za socialno politiko v sporazumu z ministrom za trgovino in industrijo.

Predloženi načrt uredbe predvideva 10-urno delo v trgovinah in v obrtniških delavnicih. V izjemnih slučajih je mogoče ta delovni čas prekoračiti. O tem načrtu uredbe so trgovske in obrtne zbornice že zavzele svoje stališče ter odposlale ministrstvu za trgovino in industrijo svoje predloge.

Savez privatnih nameštencev je sklenil organizirati po cel državi protit uredbi odločno protestno akcijo. Savez je mnenja, da bi se s podaljšanjem delovnega časa po mestih in v delavnicah, kjer je dosedaj uvedeno 8-urno delo, poostila brezposelnost in s tem gospodarski položaj sploh. Privatni nameštenci nameravajo prirediti proti nameravani uredbi protestne shode, ki se bodo vršili med 13. in 20. marcem.

Vlada ukinja odeljenje za brodarstvo

Beograd, 11. marca p. Narodni poslanec dr. Prvislav Orisogono član SDS je izročil predsedništvu Narodne skupščine interpelacijo za ministra saobraćaja in financ v katerem zahteva, da se mu odgovori, zakaj je vlada v proračunskem predlogu državnih izdatkov črta brodarstvo odeljenje ministrstva saobraćaja. Dr. Orisogono vpraša pristojna ministra:

1) Ali vam je znana važnost brodarstva odeljenja za pravilno funkcioniranje pomorskega in rečnega prometa, tega izredno pomembnega polja narodnega gospodarstva?

2) Na čegavio inicijativo in iz kakšnih razlogov se ukinja brodarstvo odeljenje pri ministrstvu saobraćaja?

Nove znamenke

Beograd, 11. marca. p. Minister za pošto in brozjav je odredil, da se izda nova vrsta poštinskih franko znamk. Te znamenke so bile izvršene v tiskarni uprave državnih monopolov v vrednosti po 15, 20 in 30 Din. Te znamenke se bodo takoj dale v promet, do sedenja pa ostanjejo v voljavi, dokler se ne porabijo.

Politične beležke

Na dan z dejanji!

G. Puclj je izjavil v proračunski debati, da je kot minister sestavil proračun za kmetijstvo, ki je znašal 908 milijonov, da pa so mu ga radikalni popolnoma izčrtili in zmrcvarili. »Slovenec« sedaj ugotavlja, da se g. Puclj prepozno jezi, ker so mu radikalni proračun pokvarili, ko je bil v vladi, in da bi moral pokazati takrat moč svoje jeze. »Slovenec« vzklika: »Takrat je bil čas za Pucljeve proteste, zakaj se pa takrat ni oglasil, zakaj pa takrat niso njegovi radićevski tovariši v ministrskem svetu povzdignili besede?« Njima namena braniti g. Puclja, ugotavljamo le, da je za klerikalne proteste sedaj čas. Sedaj imajo klerikalci priložnost izjaviti svojo besedo v ministrskem svetu, sedaj so oni v vladi, sedaj so klerikalci soodgovorni za delo vlade in za proračun. Sedaj je še čas, da uredimo svoje zahteve, da pritisnemo na radikale in izboljšajo proračun, če bodo zamudili to priložnost, bodo oni odgovorni za proračun, ki ne upošteva gospodarskih in socialnih potreb našega ljudstva. Javnost pričakuje, da popravijo, kar je Puclj začel, saj so po lastnih trditvah tako tudi vstopili v vlado. Na dan z dejanji v korist ljudstva, doslej jih še nismo videli!

Ali so klerikalni listi odvisni od škofov?

V zadnjem času so klerikalci skušali oporekati, da bi bili klerikalni listi odvisni od škofov, ki vrše cenzuro nad njimi. Da je to resnica, nam nanovo dokazuje zagrebška klerikalna »Narodna Politika«. Pred 14 dnevi je objavila članek proti duhovniku dr. Kniewaldu, 11. t. m. pa objavila notico, v kateri obžaluje in preklicuje dotični članek, izjavlja pa, da od dr. Kniewalda poslanega popravka ne more objaviti, ker

je »ordinarijat najstrožje prepovedal vsako nadaljnjo polemiko, kakor tudi za bodoče prepoveduje objavljanje vsake osebne polemike med člani katoliških združenj.« Klerikalni list je torej povzročil nekomu krivico, ta se je poslužil zakonite pravice in poslal listu popravek, list pa kljub tiskovnemu zakonu popravka ne priobči, ker je to prepovedal škofijski ordinarijat! Razstajenje, ki je slučajno duhovnik, ne sme na svoji zakoniti pravici vztrajati, ker prepoveduje to ordinarijat, to se pravi, da je prikrajšan na zakonitih državljskih pravicah, ki jih uživa vsakdo drugi. To je navadno omejevanje osebnih državljskih svobod po cerkvenih oblastih. Na drugi strani nam pa cela zadeva v jasni luči kaže, da klerikalni listi proti volji škofov niti storjene krivice popraviti ne smejo, da so v vsem svojem ravnanju popolnoma odvisni od škofov in da je vse laž, kar trdijo ob gotovih prilikah v svoji neodvisnosti od cerkvenih oblast.

Kako klerikalci varajo svoje ljudi

Zadnji »Domoljub« našteva, kaj so klerikalci storili, odkar so v vladi. Med drugim pravi, da so klerikalni ministri dosegli, da bo odslej potrjeval občinske proračune in račune oblastni odbor. To je seveda navadno varanje politično nezavednih klerikalnih volilcev. Zakaj, da preide nadzorstvo nad občinami na oblastne samouprave, ni bilo treba doseči šele klerikalnim ministrom, ker je to že določen v zakonu o oblastnih in srezkih samoupravah iz l. 1922. ki pravi med drugim v prehodnih odredbah: »V kolikor bi po obstoječih zakonih županjska odnosno okrožna samouprava (v Dalmaciji in Sloveniji pokrajinska) vršila nadzorno ali disciplinarno oblast nad občinami, preide ta oblast na odgovarjajoče organe oblastne samouprave.« Zakon je torej že določal, da preide nadzorstvo nad občinami od velikih županov na oblastne samouprave in ni bilo treba šele za to klerikalcev, ki so svoječasno glasovali proti zakonu o oblastnih in srezkih samoupravah in torej tudi proti temu, da bi nadzorstvo nad občinami prešlo od državnih na samoupravne oblasti. Klerikalci imajo samo to zaslug, da so občinsko avtonomijo že bolj omejili, kakor je bila do sedaj pod nadzorom državnih oblast. Doslej občinam, ki so imele do 50 odstotkov doklad, ni bilo treba predlagati proračunov v odobrenje, po uredbi o oblastnih proračunih od 18. februarja t. l., ki jo je izdala klerikalna vlada, pa bodo morale vse občine predlagati proračune v odobritev oblastnemu odboru, one z več kot 300 % dokladami pa celo finančnemu ministru. Klerikalci so torej samoupravo občin samo omejili. Prav tako, kakor to, je tudi vse ostalo delo klerikalnih zastopnikov v vladi, ki ga navaja »Domoljub«. Ker stoji »Domoljub« pod posebno zaščito ljubljanskega škofa in ker sta na njem podpisana kar dva duhovnika, mu bo demagoško varanje volilcev seveda šlo v dobro. Namen posvečuje sredstva, glavno je, da bo nad občinskimi avtonomijami pel odslej klerikalni bič.

Klerikalci in kmetijski stan

V ljubljanski oblastni skupščini je najvplivnejše zastopen kmetijski stan. Klerikalci, ki so drugače polni lepih besed za kmeta, posebno takrat, kadar trikajo na njegovo mošnjo, pa so pokazali tako malo spoštovanja, napram svojim lastnim kmetijskim poslancem, da niso nikogar izmed njih izvolili v oblastni odbor in da so tudi le malokateri izmed njih poslali v skupščinske odbore. Seveda, oblastni odborniki bodo za ta svoj stranski posel prejimali poleg poslalnih dnevnih tudi masne mesečne plače, kaj takega pa se za kmeta ne sposobi, pa naj bo njegova kulturnost še tako razvita. Kjer se more kaj v šep vtakniti, je po mnenju ljubljanskih klerikalnih voditeljev samo zanje prostor in zato so tudi poslali v oblastni odbor 4 doktorje in 1 duhovnika. Niti enega kmeta niso klerikalci poslali v oblastni odbor, da referat za kmetijstvo so izročili celo dr. Milavcu, ki je uradnik Pokojninskega zavoda za privatne nameštence, ki se praktično s kmetijstvom še nikoli ni bavil in ki bi brzokone o kmetijstvu nima toliko pojma, kolikor ga ima vsak naš kmet o aeroplanih. Tako spoštujejo klerikalci v dejanjih kmeta, za katerega imajo samo lepe besede, od njega pa seveda volilne kroglice. Oblastni odbor ljubljanske samouprave izgleda tako, kakor da bi bil odbor katoliškega akademikega starešinstva s školovim cenzorjem od strani, ne pa odbor oblastne skupščine, v kateri imajo kmetije pretežno večino.

Najnovejši podvigi klerikalne demokracije

»Slovenec« poroča, da je novi gerent Mestne hranilnice ljubljanske dr. Jurij Adlešič prevzel svoje posle in v soboto prvič sklical svet, ki ga tvori g. dr. Anton Milavec, Albin Zajec, Anton Rojina, dr. Roman Ravnihar in inž. Fr. Zupančič. Razen zadnjih dveh so vsi klerikalci. Pri tej priliki je treba povdariti, da ves svet z gerentom vred zastopa one stranke, ki pri zadnjih oblastnih volitvah v Ljubljani vse skupaj niso dobile toliko glasov kakor SDS. V novem sovetu Mestne hranilnice ljubljanske ni nobenega samostojnega demokrata ali socialista, dasi so sam. demokrati in socialisti dobili pri oblastnih volitvah skupaj 5177 glasov, klerikalci, radikalni in radićevci pa le 4076. Če se razen tega pomisli, da so klerikalci pri oblastnih volitvah dobili v Ljubljani le 3412 glasov potem pridejo klerikalna »demokracija« načela še bolj v veljavo. Ako upoštevamo tudi dejstvo, da je bila Mestna hranilnica, za katero jamči ljubljanska občina, kot najsolidnejši zavod in kot konkurentinja raznim klerikalnim denarnim zavodom, klerikalcem vedno trn v peti in da so še nedavno vpričoili proti njej v svojih listih veliko gonjo, potem si tudi lahko predstavljamo, kakšno nalogo bi radi klerikalci naložili novim gospodarjem v Mestni hranilnici...

Krvave demonstracije na Grškem

Atene, 11. marca. (be.) Danes so se vršile v mestu velike demonstracije. Ker se množica ni hotela umakniti, so čete streljale. Izmed demonstrantov sta bila dva ubita in več ranjenih. Radi teh dogodkov je stavka zopet izbruhnila, vendar pa je prišlo kmalu do kompromisa.

Solon, 11. marca. d. Vlada skuša s silo udušiti stavko delavcev. Zato je vse stavkajoče mobilizirala in zapretila, da bo vsakdo, ki se nemudoma ne povrne na delo, ustrelen. Vseled te stroge odredbe se je polastilo prebivalstva vznemirjenosti. Tako je prišlo tukaj do nemirov, in vlada je mobilizirala vojaštvo, da vzpostavi red. Pri pouličnih demonstracijah je bil pet stavkajočih delavcev ustrelenih.

Nova ruska nota pekinški vladi

Kritičen položaj v Sanghaju.

Sanghaj, 11. marca. a. Sovjetska vlada je poslala pekinški vladi novo oestro noto zaradi zaplemed parnika »Pamjat Ljenuina«.

Peking, 11. marca. a. Vojaskei guverner Šantunga je poslal generalu Čangšolinu poročilo, v katerem izjavlja, da je Borodino v zaporu pod strogim nadzorstvom, kjer pa ravnuje z njo dobro. Brez pristanika Čangšolina in vojaškega guvernerja province Šantung ne bo umorjena.

London, 11. marca. (Jo.) Prvi admiral angleške mornarice je sklenil, da se ne sme zmanjšati angleške mornarice v Sanghaju.

Sanghaj, 11. marca. (be.) Danes se je izkrcal bataljon angleških vojakov. Policija je izvršila v mestu številne preiskave, da razkrije komplot, katerega se je udeležilo 10.000 Kitajcev, ki so nameravali napasti policojo.

Madrid, 11. marca. (ri.) Španska vojna ladja v Sanghaju je dobila nalogo, naj sodeluje v slučaju nemirov z angleškimi četami.

Rim, 11. marca. a. Vojna ladja »Alessandro Volta« je z oddelkom mornariškega polka pod poveljstvom fregatnega kapetana Mengottija odplula na Daljni vzhod, kjer se bo združila s ostalimi bojnimi enicami za zaščito italijanskih interesov na Kitajskem.

Kako so Italijani osvojili svojo kolonijo Somalijo

Rim, 11. marca. l. Ministrstvo za kolonije objavlja poročilo, v katerem pravi, da so italijanske čete sedaj popolnoma osvojile italijansko Somalijo v vzhodni Afriki, ki je del časa italijanske kolonije. Ze v jeseni so se začele pod osebnim vodstvom guvernerja Somalije operacije rednih in domačih čet v vzhodnem Nogolu ob reki Darrar, v severovzhodnem delu Somalije, skrajnem vzhodnem koncu Afrike do rtiča Guardafui, ki so dovele do tega, da se je dobesedno prebivalstvo podvržilo italijanskemu gospodarstvu. Zaradi neudobnega vremena pa so operacije za par mesecev prenehale in so se koncem januarja in februarja nadaljevale. Četam se je posrečilo s malenkostnimi izgubami razpršiti domačine, ki so imeli zelo mnogo mrtvih in ranjenih, odgnati mnogo živine in zajeti žene, otroke in starčke. Vodja upornikov, sultan Osman Mamud, je s nekaterimi zvestimi pobegnil na ozemlje angleške Somalije, odkode je kasneje sporočil, da je pod gotovimi pogoji pripravljen podvržeti se Italijanom. S tem je ves severovzhodni del italijanske Somalije s južno obalo Adenskega preliva trdno v italijanskih rokah. (To uradno italijansko poročilo je torej nova izdaja slavni vojnih poročil iz tripolitsanske vojne, kjer je vojno ministrstvo naštevalo, koliko volov so hrabri italijanski vojaki po hudih bojih odgnali in koliko konj je padlo v krvavem boju. Op. ured.)

Italijansko-rumunska trgovinska pogajanja

Rim, 11. marca. l. Pogajanja med italijansko in rumunsko delegacijo za sklenitev trgovinske pogodbe, ki so hitro napredovala, so nekoliko zastala, ker sta se glavna rumunska delegata vrnila v Bukarešto. Ko se povrne v Rim, se bo delo nadaljevalo. Posebni odbor rumunske vlade je že skoraj dovršil načrt nove carinske tarife, ki se v kratkem sporoči delegaciji v Rimu in bo služila nadaljnjim pogajanjem za podlago.

Tajne sodne razprave proti tajnim komunistom na Madžarskem

Pečuj, 11. marca. g. Pred tukajšnjim sodiščem se je končala razprava proti nekaterim komunistom, ki so obtoženi, da so pred nekako enim letom snovali zaroto proti madžarski vladi in jo hoteli nasilno odstraniti. Obtoženi so tudi, da so bili v zvezi z znanim komunističnim voditeljem Belo Linderjem. Sodišče je po tridnevni tajni razpravi obsodilo dva obtožena na dve leti, dva pa na šest mesecev zapor; ostali so bili oproščeni. Razen tega je sodišče obsodilo in contumaciam tri obtožene zaradi prestopka proti zakonu o javnem redu in miru, med njimi tudi Belo Linderja.

Švica in Rusija

London, 11. marca. s. Kakor piše »Westminster Gazette«, sta Chamberlain in Briand sklenila pregovorniti švicarsko vlado, naj bi obnovila svoja prizadevanja za obnovu diplomatskih odnosov z Rusijo. Na ta način Rusija ne bi mogla vedno navajati umora Voronovskega kot pretezo, da se ne udeležijo razorožitvene konference.

Pogodba med Rusijo in Latvijo

Riga, 11. marca. (sbe) Latviški zunanji minister je po sklenitvi pogodbe o nevtarnosti med Rusijo in Latvijo mnenja, da je prišel trenutek za mednarodni razgovor o vzhodnoevropskem Locarnu.

Bombni atentat na tiskarno

Klaipeda, 11. marca. a. Davi je bil izvršen bombni atentat na uredništvo in tiskarno lista »Lietuvos Zinios«, glasila ljudske socialistične stranke. Poslopje tiskarne je popolnoma razrušeno. Skladišča so uničena. Tudi uredniški prostori so poškodovani.

Danes premijera
dragocenega
UFA-filma

MODERNA DUBARY

(KOENIGSMATTRESEN)

Naši kraji in ljudje

Proračun mariborske oblastne skupščine

Sklicanje oblastne skupščine odgojeno.

Maribor, 11. marca. Včeraj in danes je finančni odsek mariborske oblastne skupščine pretresal po velikem županu predloženi proračun. Razprava je bila vseskozi stvarna ter so bile posamezne postavke z malimi redukcijami skoro soglasno sprejete. Zastopnik SDS z. Lovro Petrovar je v uvodu podal izjavo, da v smislu svoječasne deklaracije kluba SDS v okviru te seji oblastne skupščine, s katero je stranka izjavila, da odklanja vsako novo obremenitev, ne smatra za svojo nalogo, da bi postavil demagoške predloge, temveč hoče konsekventno stališču, izraženem v deklaraciji pri razpravi o proračunu lojalno sodelovati.

Finančni odsek je po dvadnevni razpravi soglasno določil celokupne izdatke za leto 1927 na 22.649.942 Din rednih in na 8 milijonov Din izrednih izdatkov. Od tega odpa-
de na: 1) splošno upravo 2.130.000 Din in je všteto tu 9 konceptnih in 6 pomožnih uradnikov, 3 strojeopisne in 3 služitelje; 2) za ceste 6.707.392 Din rednih in 4 milijone izrednih izdatkov; 3) za regulacijo voda, melioracije, vodovodna dela, za gradbo budournikov in podobno 3.380.000 Din; 4) kmetijstvo 2.525.550 Din; 5) veterinarstvo 600 tisoč Din; 6) obrt in promet 415.000 Din; 7) zdravstvo 3.625.000 Din rednih in 4 milijone izrednih izdatkov, pri čemer je določeno tudi razširjenje mariborske in celjske bolnice; 8) socialno skrbstvo 2.600.000 Din; 9) solstvo in narodna prosveta 646.000 Din; 10) gozdarstvo 21.000 Din.

Temu nasproti stoji kot dohodki biveše delne doklade v iznosu 4.500.000 Din. V ostalem se je odsek postavil na stališče, da ne more predlagati nobenih davkov, ki bi tvorili novo obremenitev. Stoji na stališču, da prevzame oblastna skupščina s tem povečani obveznosti, ki jih je imela doslej država ter da ima zato pravico zahtevati od državne uprave, da prepusti delo ob-
stoječih davčnih dohodkov samoupravi za kritje njenih stroškov. Tu pride v poštev predvsem trošarina, gotove takse itd.

Oblastna skupščina se ne sestane v ponedeljek, ker še ni pripravljeno potrebno gradivo za razpravo o skupščini. Prva se-
ja bo sklicana pismeno.

Še k vprašanju pouka modernih jezikov na srednjih šolah

V »Slovenca« z dne 10. marca postavlja g. dr. I. Kotnik iz Maribora v članku: »Ex Oriente lux« naslednjo tezo: Naša bodoča srednja šola mora imeti slovanski pečat! Zato ruski jezik v naše šole, slovanski duh in slovansko kulturno zgodovino! V debati torej, ali naj bo glavni moderni jezik na naših srednjih šolah francosčina ali nemščina, se g. dr. Kotnik izreka predvsem za rusčino. Prav isto mnenje izražajo n. pr. tudi članki g. A. Lajovica, g. dr. A. Debeljaka in še nekaterih drugih. Prav tako seva iz večine člankov, ki jih je priobčilo »Jutro«, v svoji anketi, mnenje, da človek tem več ve-
lja, čim več modernih jezikov obvlada. Naj bi torej srednja šola nudila naši mladini priliko, da se nauči več modernih jezikov. Ta želja zlasti žarko sije iz članka g. O. Zupaniča.

Tu pa bi jaz pripomnil še sledeče: G. dr. Kotnik pravi, da v osmem letu zedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev rusčina še ni uvedena v naše srednje šole niti kot ob-
vezna, niti kot neobvezna predmet. To ni popolnoma točno. V Ljubljani n. pr. se je do januarja letošnjega leta poučevala ru-
ščina kot neobvezna predmet na I. in III. državni gimnaziji. Tem tečajem pa so mo-
gli pristopiti tudi učenci II. državne gimnazije tako, da se lahko reče, da se je poučevala rusčina kot neobvezna predmet skoro na vseh ljubljanskih srednjih šolah. Toda kaj se je zgodilo? Sredi šolskega le-
ta je prišel odlok, da se mora takoj ukini-

ti poučevanje rusčine, ker se bo kredit, do sedaj namenjen pouku ruščine, porabil za neobvezni pouk nemščine. Obenem pa naj takoj pripomnim, da se nemščina že po-
učuje kot obvezna predmet v vseh štirih razredih višje gimnazije. Zato torej, da bo učenec dvakrat prežvekal isto snov, prvič neobvezno v nižji in potem obvezno v višji gimnaziji, samo zato je moral izginiti vsak pouk ruščine iz ljubljanskih srednjih šol!

Stvar gre še dalje. Na I. državni gimnaziji (humanistični) in Ljubljani se obvezno poučuje samo en moderni jezik: nemščina. Zato se je pa učenec tega zavoda nudila prilika, da so se učili še francosčina in italijanščina v neobveznih urah. In zopet je prišel sredi šolskega leta odlok: takoj se mora ukiniti poučevanje francosčine in italijanščine, ker se bo kredit, namenjen tem modernim jezikom, porabil v prid nemščini, ki se bo poučevala na nekaterih srednje-
šolskih zavodih v Sloveniji, čeprav se na istih zavodih že poučuje obvezno. Prav ista usoda je udarila tudi italijanščino, ki se je poučevala kot neobvezna predmet na III. realni gimnaziji v Ljubljani.

Sklep: Bilje v obraz najelementarnejšim pedagoškim načelom, so sredi šolskega le-
ta ukinitelj na ljubljanskih srednjih šolah neobvezni pouk ruščine, francosčine ter ita-
ljanščine ter ga nadomestili z neobveznim poukom nemščine, ne glede na to, da se ta zadnja obvezno poučuje na vseh srednjih šolah! Kaj se to pravi? Ali ni to garavost brezmišelnega protežiranja nemščine v škodo in kvar vsem drugim modernim jezi-
kom, tako slovanskim, kakor romanskim? Samo da bo naša mladina vseh osem let plaval v nemščini, naj gre rakom žvižgat i ruščina, i francosčina, i italijanščina. To je tipičen primer, kako se hoče uvesti za vsako ceno v našo srednjo šolo nemščina kot edini in dominantni moderni jezik. Pa naj bi ne zavrelo v človeku, če mora gledati tako predpostavljano nemščino vsem drugim, celo največjemu modernemu slovanskemu jeziku.

Dr. St. Leben

Hedviko Finz,

so položili včeraj k večnemu počitku.

Naše kaznilnice in njihovi „gojenci“

Po uradnih podatkih ministrstva pravde je v raznih kaznilnicah naše države skupno 7.744 oseb in sicer:

Srbija: Beogradska kaznilnica 383, po-
žarevska 1247, niška 873 in skopljska 894
kaznjencev.

Hrvatska in Slavonija: kaznilnica v Le-
poglavi 1129, v Sremski Mitrovici 873, v
Stari Gradski 671.

Slovenija: kaznilnica v Mariboru 591.
Bosna in Hercegovina: kaznilnica v Ze-
nici 778.

Dalje obstojata dve zasebni ženski kaz-

nilnici: v Zagrebu, kjer je 163 žensk, in v
Begunjah, kjer je 54 obolevk.

Sicer pa bolehalo naše uradne statistike
na dveh nedostatkih: na nezanesljivosti in
nepopolnosti. Najbrže tudi ta, ki jo prina-
šamo.

Rodbinska tragedija v Bobovcu

Iz Kozjanskega sreza nam piše: Z rod-
binsko tragedijo v Bobovcu pri St. Petru
pod Sv. gorami smo si sedaj na čistem.

Truplo zagonetno izgine Anke Marenči-
čeve so našli dne 7. t. m. v valovih Sotle
ter je prepeljali še istega dne v šentpeter-
sko mrtvašnico. Dne 8. t. m. je bila sod-
niška obdukcija, ki je ugotovila, da dekle
ni izvršilo samomora, temveč da je umrla
nasilne smrti vsled smrtonosnih udarcev
po glavi, ki so mladenki razbili lobanjo in
poškodovali možgane. Po izvršeni usmrtitvi
je bilo vrženo truplo v Sotlo, kakor da bi
se bila rajna sama utopila.

Osumljen uboja je njen lastni brat, Sod-
niška preiskava bo razkrila natančneje de-
talje te rodbinske tragedije. Zalostna slika
povojne posurovelosti in alkoholizma!

Danes izven programa:

Miss Europa Stefica Vidačić

Aktualni film najmlajše jugosloven-
ske filmske zvezde Stefice Vidačić v
2 dejanjih.

»KINO DVOR«.

Obsodba bivšega nadvoj- vode Friderika

Še l. 1922 je vzela Kreditna banka v Som-
boru od bivšega nadvojvode Friderika več
tisoč orolov zemlje za obdelovanje v za-
kup. Ta svet je bil tedaj v naših rokah, mo-
rali pa smo ga o priliki izprazniti Bajske-
ga trikota odstopiti zopet Madžarom. Nad-
vojvoda Friderik je nato kljub pogodbi po-
rabil vso letino tega sveta za sebe in na-
pravil Kreditni bank v Somboru s tem 130
tisoč dinarjev škode. Banka je zahtevala
najprej povračilo škode od nadvojvode sa-
mege, ker pa je ta zahtevo odklonil, je vlo-
žila proti njemu tožbo.

V četrtek se je vršila o tožbi razprava
pred kasacijskim sodiščem v Budimpešti,
ki je obsodilo nadvojvodo Friderika, da mo-
ra plačati Kreditni banki v Somboru 130.000
Din odškodnine in 16.000 Din sodnih stro-
škov.

Žeparji na sejmu v Rogatcu

Na Matilev sejem v Rogatcu se je pri-
teplo več žeparjev iz Hrvatske, ki so prid-
no opravljali svoj posel in olajšali marsi-
katerega obiskovalca sejma, nekatere celo
za vso njihovo gotovino. Pa tudi sejmarm-
jem niso prizanašali. Ljudstvu se je posre-
dilo priti dve izmed njih, ki so ju izro-
čili orožništvu, ti pa sodišču v Rogatcu.
Pri enem izmed obeh so našli tudi nov klo-
buk in nekaj železnine. Stvari gotovo izvi-
rajo iz tatvine. Lastniki ukradenih stvari se
povzajo, da naznanijo okrajnemu sodišču
v Rogatcu svoje ime in naslov z navedbo
in kolikor mogoče natančnim opisom ukra-
denih stvari.

Smrtna nesreča

v trboveljskem rudniku

Na vzhodnem okrožju premočevnika v
Trbovljah se je smrti ponesrečil rudar
Jurij Erjavac. Ko je delal v jami, so se
utrgale visoko ležeče plasti premoga in ka-
menja in ga popolnoma zasule. Nesreča se
je pripetila okoli 6. zvečer. Ponesrečenca
so odklopali z veliko težavo, ker so se pla-
sti vedno znova usipale. Pomoč je prišla
prepozno. Erjavac je imel zlomljeno roko
in nogo ter težke notranje poškodbe in je

Po znanem romanu Ludvika Biro-a, v 8 ve-
likih dejanjih, v glavni vlogi pikantna in
simpatična

Marija Corda.

Predstave: ob 4, pol 6, pol 8. in 9.
Predprodaja vstopnic od 3. dalje — Cene
navadne.

LJUBLJANSKI DVOR

kino

Telefon
397

Sedeluje umetniški orkester.

bil že mrtev. Pokojnik zapuša ženo in dvo-
je nedorasli otrok. Pred tremi leti se je
isti družini ponesrečil 15letni sin, katerega
je povozil rudniški vlak na Doberni.

Čez noč milijonar

Pri zadnjem žrebanju državne razredne
loterije je mestni uradnik v Karlovcu, Žiga
Feitel, zadeli premijo v znesku 250.000 Din.
Feitel, ki je oče številne družine, se je še-
le dva dni pred prvim žrebanjem odločil,
da poskusi srečo v razredni loteriji.

Porote

Mednarodna goljuša in vlomilca
(Senzacionalni vlomi v državne blagajne
in šole.)

Maribor, 11. marca

Danes sta stala pred mariborsko poroto
madžarska državljana, v Budimpešti roje-
na in poročena trgovca Josip Ihring in Ste-
fan Szabo, ki sta vzbujala v decembru leta
1925 in začetkom 1926 s svojimi družinami
vlomi v državnih poslopih pravo paniko po
Sloveniji in tudi drugod po naši državi. Po
uradnih ugotovitvah sta naropala tekmo
kratkih dni svojega plodnosnega delova-
nja v dveh obiskih po Jugoslaviji nič manj
kot 199.595 Din. Ropala sta v dveh etapah.
Ko sta zapravila težko vsoto iz prvega ob-
iska po Jugoslaviji, ju je zapeljala lakom-
nost po denarju celo v Rumunijo in Če-
škoslovaško. Toda tam nista imela sreče
in sta se zato zopet vrnila v Jugoslavijo,
kjer so ju končno na podlagi tiralice dne
18. novembra 1926 v Novem Sadu areti-
rali, o čemer je »Jutro« svojačasno že po-
ročalo. Ker pa je bil Maribor izhodišče nju-
nih vlomskih ekspedicij, so dobili odlična
gosta v shrambo zapor mariborske jetniš-
nice in danes ju je sodila mariborska po-
rota, pred katero sta bila obtožena 25 noč-
nih vlomov.

Ihring in Szabo sta se spoznala kot tr-
govska agenta v Budimpešti. Leta 1925 pa
sta oba gmotno propadla in bila brez po-
sila. Zato sta sklenila, da oditeta v Jugosla-
vijo ropat po državnih blaginjah. Državno
mejo sta prekorčila na skrivnem in pri-
šla v decembru 1925 v Čakovac, kjer sta si
kupila od nekega neznanca legitimacije na
ime Geze Farkaša in Franca Seidla in na-
lepila v nje svoje fotografije. Iz Čakovca
sta odpotovala preko Ptujja in Pragerskega
v Ljubljano in izvršila tam znane vlome na
humanistični gimnaziji, v osnovni šoli na
Cojzovi cesti in državni realni v Vegovi
ulici v noči od 20. na 21. decembra 1925.
Odnosla sta okrog 15.000 Din. Že naslednjo
noč sta bila v Mariboru in izropala pisarno
ravnateljice Štupce na dekliški meščanski
šoli, kjer sta odnesla približno 13.000 Din,
in isto noč iz pisarne sosednje osnovne šole
v Razlagovi ulici 17.95 Din ter dežni plašč
šolskega upravitelja Mirka Kožuha. S plenom
sta popihala obdolženca v Budimpe-
što. Ko jima je denar pošel, sta se v ja-
nuarju 1926 zopet povrnila v Jugoslavijo
preko Čakovca, od tam pa čez Zagreb na-
ravnost v Beograd, kjer sta se opremila z
vlomilskim orodjem. Iz Beograda sta šla
v Novi Sad, kjer si je Ihring nabavil novo
legitimacijo na ime Ernesta Hefterja. Po-
tem pa sta nastopila kar celo turnejo v lo-
mov križem naše domovine in ropala po
šolah in tudi blagajne srezkih poglavarjev
so jima bile izredno priljubljene. Poglavar-
ju v Titulu sta odnesla 2.670 Din, ravnar-
stvu v Senti 11.480 Din, šoli v Bjelovarju
3.000 Din, srezkemu poglavarju v Brč-
kem 43.710 Din, v Sremski Mitrovici 5.405
Din, v Osijeku na velikem županstvu 77.153
Din itd.

Začetkom marca 1926 sta si v Zagrebu
kupila rmen kovčec z najmodernejšim vlom-
ilskim orodjem, med drugim strojni sve-
der in tako zvane »svinske noge« za re-
zanje železa. Iz Zagreba sta šla v Ljublja-
no, tam prenočila 5. marca 1926, od tam
sta se peljala na Pragersko, odkoder ju je
prepeljal voznik Alojzij Vresk z vozom dne
6. marca 1926 v Ptuj. V noči nato sta iz-
vršila znani drzni vlom v okrajno sodišče
in davčni urad v Ptuj, kjer sta odnesla na
sodišču 21.014 Din gotovine in razne pre-
mete v vrednosti 1770 Din. Pri davčnem

uradu pa sta bila prepodena tako, da nista
utegnila niti vzeti s seboj lepega kovčka z
vlomilskim orodjem. To je bilo za oba usog-
latim plenom iz Ptujja nazaj na Madžarsko,
toda s pomočjo policije v Zagrebu in No-
vem Sadu so dognali, kje in kdo je kupil
kovčec z vlomilskim orodjem. Okrožno so-
dišče v Mariboru je izdalo za lopovoma ti-
ralico, ki je imela, kot že rečeno, uspeh.
Ko sta se zopet s praznimi žepi vrnila iz
Rumunije in Češkoslovaške v Jugoslavijo,
so ju v Novem Sadu aretirali. Kolovodja
vlomov je bil Josip Ihring, Stefan Szabo pa
njegov verni pomagač in čuvaj. Državne
blagajne sta izbrala zato, ker so poneli
manj zavarovane kot zasebne. Podnevi pa
sta si zgradbo natančno ogledala.

Z ozirom na priznanje obeh obtožencev
sta bila obsojena Ihring na 3 in Szabo na 2
in po leta težke ječe.

Pred sodniki

Kadar odmerijo in odrežejo komu koe
pravde na ljubljanski rihiti, navadno noben
prizadetih nima preveč zabave. Včasih je
pa le kaj, da se nasmeje. Tako sta stala
pred vzklicnim senatom dva obdolženca, ki
sta pred okrajnim sodnikom dobila 4 in 3
dni zapore, ker je njun pes ob zadnji po-
vednji podil zažeka in ga končno tudi ujel.
Mož in žena, iz Črne vasi, sta se bridko
pritožila, in precej čjagraci, senat ju je
hudo izpraševal. Ker je pa priča povedal,
da obdolženca zažeka nista sama povečer-
jala, marveč le priča, je senat izpregledal
klie: »Alo, šekti«, in je vse skupaj oprostil.
Oprostiline sodbe obdolženca nista razumela,
žena je jokala, šele ko sta po sodbi izvede-
la za oprostitev, povedano z dgačimi besed-
dami, jima je odleglo.

Kadar je sreča, ne pride sama. Za zadevo
nekje z Barja je prišla zadeva iz nekega
bara. Okreten gospod, lepo počasan, sede na
zatožno klopi. Prišlo se je proti kazni, na
prvi instanci je dobil 2 meseca, vsak teden
še post povrhu. Šel je v bar, se javil pri di-
rektorju, bara, — (nova titulatura. Vedno
več direktorjev) — in si dal otvoriti kredit.
Do tisoč dinarjev. Na to konto je pil in je-
del in goste gostil in je narasla ceha na
521 Din, in še 800 Din si je izposodil ter
podpisal listič, da dolguje 821 Din. Jutri
kaznjate ta denar do 10. jutraj pri gosp.
inž. N. N. v tej in tej banki. Drugo jutro
inkasno, odklonitev, veštrano ogorčenje,
ovadba na polietji. Obdolženec ima vesele
predkazi, vse radi goljufije, med njimi
tudi 1 leto ječe.

Direktor bara danes izpove kot priča, da
je res obdolženec govoril o nekem fiktivnem
inženjerju, o nekem bančnem kontu, o ne-
kem drugem inženjerju o inkasno in med-
sebojni terjatvi, vse skupaj z rokami, —
zelo neprijetno je bilo pričevanje. Tekom
njega se tudi izve, da je obdolženec povrnil
vso škodo, plačal direktorju vse, — ampak
šele dan pred razpravo. »Kje ste pa dobili
denar?« »Zaslужili« odgovori obdolženec
s povdorkom in ponosom in upasti še dolg
gladek govor, ki nima ne glave ne repa.
Oprostila sodba. Obdolženec stoji in gleda
okrog sebe in ne razume, ko pa razume, ne
veruje samemu sebi. Selo, ko se prične vse
krohotati, se zave, se urno pokloni in ves
reč odhiti. Na ulici ga čaka direktor in mu
priščno čestita.

E, ta Malka! Polietja jo je lani aretirala,
pa je ugotovil zdravnik, da je spolne bolne,
a ona je trdila, da ima slepiča in radi tega
slepiča je morala v bolnico. Ko je prišla iz
bolnice, jo je stražnik privedel k sodišču,
kjer se je morala radi tega neesrečnega sle-
piča zagovarjati.

Sodnik: »Či, Malka, saj ste bili pred par
tedni s prisilnim potnim listom poslani v
Krško.«

Obtoženka: »Seveda, a že v vlaku sem za-
čutila tako hrepenenje po Ljubljani, da sem
se vrnila kar peš iz Trbovelj.«

Sodnik: »Obtoženica trdi, da ste potem
stanovali kar na senu v Štepanji vasi, kjer
je spal tudi vaš Francec, s katerim se go-
tovo nista samo gledala.«

Obtoženka: »Da, da, gledala sva se. Po-
štena sva bila.«

Sodnik: »Seveda, saj nista nikomur nič
ukradla.«

Obtoženka: »Na hrano sem hodila v Stre-
liško ulico k Jeri; plačevala mi jo je sestrin-
na Mica.«

Sodnik: »Še pet dni ostanete v Ljubljani,
in sicer v zapou, potem pa vas spet spravi-
mo v Krško, kamor ste pristojni; če se
boste pa vračali, vas damo v drugo občino
tja gori na Gorenjsko, kjer je že več vaših
tovarišev, da vam ne bo dolgčas!«

Obtoženka: »O ne, ne boste me več vi-
deli!«

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama:

Sobota, 12. ob 15.: »Ugrabljeni Sabince.«
Dijaska predstava po znih. cenah. Izv.
Nedelja, 13. ob 15.: »Danes bomo tiči.«
Ljudska predstava po znih. cenah. Izv.
Ob 20.: »Pahljača lady Windermere.«
Ljudska predstava po znih. cenah. Izv.
Ponedeljek, 14.: »Pegica mojega srca.« D.

Ljubljanska opera:

Sobota, 12.: Zaprt.
Nedelja, 13.: »Tajda«. Premijera. Izv.

Mariborsko gledališče:

Sobota, 12.: »Tovariši«. Uradniška pred-
stava. Kuponi.

Celjsko gledališče

Torek, 15.: »Stalni gost« in »Boubouroches«.
Gostujejo člani ljubljanske drame.

Šentjakobski gledališki oder

Sobota, 12. ob 20.: »Mešetariji s slavo.«
Gostuje članica Nar. gledališča gđ. M.
Danilova — stoti nastop g. A. Gnidovec.

Nedelja, 13.: ob 20.: »Mešetariji s slavo.«
Gostuje članica Nar. gledališča gđ. M.
Danilova.

Premijera Sattnerjeve »Tajde«. V nedeljo
zvečer bo v ljubljanski operi premijera Sat-
tnerjeve opere »Tajda«, ki bo po poteku sku-
šenj sodeč, uspešno. Delo samo na
sebi pomeni veliko obogatitev naše izvirne
glasbene literature. Skladatelju, ki je svoje
delo napisal z izredno ljubeznijo, se je po-
srečilo v polni meri spraviti na oder veli-
ko pestro življenje. Menjavajo se slikoviti
prizori, katere prepletajo lepe melodije
glavnih junakov, a tudi zbori so pisani učin-
kovito in s koncepcijo, ki je lastna odlične-
mu skladatelju zborov. Mirne duše lahko
trdimo, da je uprava storila vse, kar je bilo
v njenih finančnih in umetniških močeh, da
se delo čim čisteje izvede. Predprodaja
vstopnic pri dnevnih blaginjah in operi.

Nedelja v ljubljanskem gledališču. V ne-
deljo, dne 13. t. m. popoldne ob 8. uprizori
ljubljanska drama burko »Danes bomo
tiči« s sodelovanjem muzike Dravske divi-
zije, zvečer pa se igra učinkovita angleška
drama »Pahljača lady Windermere«. V ope-
ri je ob pol 8. zvečer premijera izvirne ope-
re »Tajda«.

Opozarjamo na današnjo, sobotno pred-
stavo v ljubljanski drami po znanih cenah.
Na sporedu je veselica »Ugrabljeni Sabince«.

Zadnja predstava Strindbergovih »Tova-
rišev« v Mariboru. Danes, v soboto, dne 12.

t. m. se uprizori v mariborskem gledališču
zadnjič vlezanimiva pretresljiva Strindber-
gova komedija »Tovariši«, ki je dosegla zelo
lep uspeh. Opazarjamo vsakogar, naj ne za-
mudi prilike in si ogleda sobotno predsta-
vo. Za uradništvo so za to predstavo močno
znižane cene.

Nedelja v mariborskem gledališču. V ne-
deljo, 13. t. m. se uprizori kot popoldanska
predstava ob 3. Cankarjeva satirična komedija
»Za narodov blago«. Zvečer ob 8. se
povej zabavna in priljubljena Leharjeva ope-
reta »Vesela vdova«.

Šentjakobski gledališki oder uprizori da-
nes in jutri (gđ. »Mešetariji s slavo«). Sode-
luje gđ. Mira Danilova v ulogi Germaine.
V tej igri proslavi svoj stoti nastop goep.
Ante Gnidovec. V ostalih ulogah nastopijo
gg. Karus, Kočak M., Škerlj, Lavrič, Blaž,
Ploničar in gđ. Mihaelova, Jerajeva in drugi.

Pianistka Jadviga Poženelova ima na
svojem koncertnem programu, katerega iz-
vaja v ponedeljek, dne 14. t. m. v Filharmoni-
čni dvorani, zastopane tudi Beethovna,
in sicer s sonato op. 26. S to točko se je
kakor vsi svetovni umetniki, tudi ona ho-
tela oddolžiti pleteti do nesmrtnega Beetho-
vna. V sonati op. 26 je tudi izredno zna-
na Beethovnova žalobna koračnica, ki jo
brez dvoma pozna vsi in ne samo muzikal-
ni svet. V tej sonati ima vsak pianist izred-
no mnogo prilike, da pokaže svoj umetniški
čut, pa tudi svojo tehnično — pianistično
stran. Gđ. Poženelova je sicer ena najmlaj-
ših, a brez dvoma ena najtalentiranejših

slovenskih pianistik, ki so se popolnoma po-
svetile umetniški karijeri. Predprodaja
vstopnic v Matični knjižarni.

Mešetariji s slavo

(K uprizoritvi na Šentjakobskem odru.)

To odsko delo mladih dveh Francozov
Marcela Pagnola in Paula Niveixa, katerih
prvi je profesor angleščine na univerzi, a
drugi žurnalist, se je uprizorile lani z veli-
kim uspehom v Parizu in letos na Dunaju.
Delo je zgrajeno na podlagi čisto eno-
stavnega dejanja in prikazuje v najpripro-

Domače vesti

Dragi g. MACI

V »Slovenec« uvodniku »Na delu za ljudstvo« sem našel tudi sledečo baharijo: »Poslanec Sušnik je izposloval, da tudi po možno osebo, delavci, miloščinariji in rentniki pri železnici dobe legitimacije za znižano vožnjo po železnici.«

Poslanec Sušnik tega sicer ni izposloval, a če bi bil, bi moral »Slovenec« pristaviti: »S tem je poslanec Sušnik popravil lastno storjeno krivico, ker vsi omenjeni uslužbenci so izgubili legitimacije, ki so jih od nekdanjih imeli.« »Pravilnikom o povlačeni vožnji«, katerega je dne 1. oktobra 1924. podpisal »Ministar Saobračaja Sušnik s. r.« In to »delo za narod« traja torej že tretje leto.

* **Odklivanje dr. Ninčiča.** Predsednik avstrijske republike je odklival bivšega jugoslovenskega vnanjega ministra dr. Momčila Ninčiča za najvišjim avstrijskim odklivanjem z velikim zlatim častnim redom.

* **Iz glavnega sanitetnega sveta.** Glavni sanitetni svet naše kraljevine se je pred večeršnjim konstitucionalnim za predsednika je bil izvoljen univerzitetni profesor dr. Milan Jovanović-Batut, za podpredsednika pa univerzitetni profesor dr. Gjurjo Jovanović in sanitetni general dr. Čeda Gjurgjevič.

* **Za rekrute in vojaške obveznike.** Rekruti in vojaški obvezniki, ki ne živijo v svoji domovni občini, se morajo zgledati v občini v kateri živijo, in v občini, kjer so bili rojeni. Kadar določen poziv za novčenje ali za potovanje h kadru, naj se s pozivnico javijo pri najbližnjem vojnem okrožju ali komandi, kjer določen železniško »objavo«.

* **Osebnostna vest.** V prvo skupino II. kategorije je napredoval g. Rok Habjan, višji uradnik v tarifnem oddelku prometnega ministrstva v Beogradu, rodom Slovenec, znan kot strokovnjak v tarifnih vprašanjih.

* **Telefonska zveza Ljubljana-Linz.** Dne 16. marca bo odprt redni telefonski promet med Ljubljano in Linzem. Taksa za trinitutni telefonski razgovor znaša 3.50 zlatega franka.

* **Odvetniški izpit sta z dobrim uspehom** včeraj položila na višjem deželnem sodišču v Ljubljani gg. dr. Josip Vidmar, svetnik finančne prokurature in dr. Stanko Goljarič, odvetniški kandidat v Ljubljani. Čestitamo!

* **Izpremembe v vojaški službi.** Glasom službenega »Vojnega lista« so imenovani komandant 40. polka generalštabni polkovnik Peter Nedeljković za pomočnika načelnika štaba III. armije; dosednji komandant 16. pešpolka polkovnik Dragan Korais za komandanta, 40. pešpolka »Triglavskega« polkovnik Sarić za komandanta 45. pehotnega polka; polkovnik Čedomir Jovanović za komandanta 16. artiljerijskega polka; komandant celjskega vojnega okrožja Avram Behar je v istem svojstvu premeščen v Belovar za komandanta celjskega vojnega okrožja pa je imenovan polkovnik Dragotin Purčič. V rezervi so imenovani: Ivan Milač, Viktor Kos in Jaroslav Svoboda za kapetane 2. razreda; Fran Mervar, Alojzij Černač, Ivan Pečar, Fran Baht, Slavko Zupančič, Rudolf Turk in Ivan Klepec za poročnike; dr. Pavel Janežič pa za sanitetnega kaplana 2. razreda. Narodni poslanec dr. Ljudevit Pivko je sprejet v našo vojsko kot pehotni kapetan 2. razreda.

* **Zagonetna zamenjava.** Podjetju bratov Winkler je izdelovanje kopit v Senvnici. Ki je pod sekvestrom, je postavilo za komisarija ministrstva pravde namesto dosedanjega komisarija inženjerja Guzelja, ki je opravil nadzorstvo tega obrata skoraj 7 let, bivšega pokrajinskega namestnika Ivana Hribarja proti dnevnemu honorarju 70 Din.

* **Beografske demonstracije** proti Thomasu. Zaradi znanih incidentov pri predavanju Alberta Thomasa na beografski univerzi je policija obsodila sedem delavcev na tri, oziroma štiri dni zapora.

Priporočamo damam

da si pred nakupom ogleda o najnovejših damskih plaščih najnovejših modelov, dalje kostume, obleke itd. pri tvrdki

F. Lukič, Pred škofijo šte. 19.

Domače delo te elegancije ne doseže.

sti glasbe so tako variabilne, da postanejo časoma nerazumljive — nihče ne bi trdil, da z emocijo in posebnim užikom more slediti Huchaldovim skladbam in to posebno ne, ako ne pozna dobro, v kateri so nastale. Zato mislim, da je i Beethovenova »smrtina« IX. smrtina, in to, kar je bilo pred 100 in toliko leti gigantski, je danes razumljivo le še z ozirom na dobo, v kateri sta živela Beethoven in njegova okolica, kajti nihče se ne more odločiti od svoje narodnosti in njene tradicije.

Hočem reči, da Beethovenovo delo na historično nepriljubljenega poslušalca ne more napraviti pravega utisa emocionalne umetnine in da je vsaka moderna, sodobna čustvena interpretacija njegovih del pogrešena. In ta občutek mi je zapustila premiera, da se je napravil poskus, oživiti delo, ki je od naših zunanjih in notranjih prilik oddaljeno celo dobro stoletje in da se to ni posrečilo. Tudi Beethoven ima svoje hiše in treba bi bilo že enkrat spregledati in prelomiti z priljubljenim šolsko trditvijo o njegovi nezmožljivosti. Gotovo je njegova deveta simfonija največje simfonično delo v začetku preteklega stoletja; ni ga pa smatrati danes za vzor in posnemanja vredno vzgled, kajti to bi se reklo oči obračati nazaj. In zato mislim, da je bilo nesmotno potrošiti toliko truda in dela za to sicer veliko, a za našo dobo in posebno za naš manj pomembno delo, med tem ko se toliko domačih in tujih skladateljev mora zadovoljiti z obljubo izvajanja in zagotovljenim naklonjenosti, dasi bi bilo za nas danes mnogo pomembnejše, slišati sodobnike in jih spoznavati, kar bi nam a priori moralo biti tudi lažje.

M. Škerfanc.

* V St. Jurju ob juž. železnici je včeraj ponoči po dolgi, mučni bolezni umrl g. Fran Praunseis, trgovec in posestnik, brat g. dr. Aloja Praunseisa, zobnega zdravnika v Ljubljani. Pokojnik je bil iz znane narodne šentjurske rodbine. Kot prijatelj družabnik in dober prijatelj je imel širok krog znanstven. V časih, ko je po naših trgih še bujno cvetelo nemškutarstvo, je bil pokojnik že zaveden narodnjak in je tak ostal do svoje smrti. Umrl je v starosti 58 let. Zapuščal vdovo s štirimi otroci. Pokojniku bodo ohranjeni prijazni spomini, njegovi spoštovani rodbini naše sožalje!

* **Vozne olajšave Saveza nabavljajških zadrug ukinjene.** Generalna direkcija državnih železnic je izdala odlok, s katerim so ukinjene vozne olajšave, dovoljene Savezu nabavljajških zadrug začetkom letošnjega leta. Komisija, ki je imela nalog, da izdela nov pravilnik o voznih olajšavah in brezplačnih vozovnicah, je te dni končala svoje delo in pride ta pravilnik po proračunski razpravi ministrstva saobračaja pred ministrski svet.

* **Malomarnost ali kaj?** Razstavni odbor za vinski razstavo v Ljutomeru je pravčasno zaprosil ministrstvo saobračaja za dovoljenje polovične vožnje. Neki slovenski poslanec je zadevo urgiral in 26. februarja sporočil odboru, da je bila prošnja ugodno rešena in sicer pod M. S. br. 45027—47327. Postaja Ljutomer pa je bila o odredbi ministrstva saobračaja obveščena šele zvečer prvega dne razstave. Nekateri tučci so se odpeljali že popoldne — seveda so plačali celo vožnjo ter pošteno zabavljali čez razstavni odbor, ki pa je storil vse, kar je bilo potrebno. Tako se ne pospešujejo gospodarske prireditve, najmanj v sedanji dobi gospodarske krize. Zato vprašujemo: Kdo je zakrivil, da je odredba ministrstva potovala v Ljutomer brzojavno najmanj od 26. februarja do 3. marca.

* **Karlovac podira stare trdnjavske zidove.** V smislu sklepa mestnega zastopstva so začeli v Karlovcu te dni podirati srednjeveške mestne zidove. Pri delu je zaposlena velika množina delavcev in voznikov, ki odvažajo material in ž njim zasipavajo »šance«. Že sedaj je za ozko Vrhovčevco ulico odprt lep razgled na zapadni del mesta. Začelo se je tudi graditi v vnanjem in notranjem delu. V kratkem bo Karlovac znatno izpremenil svoje lice.

* **Smrtina kosa.** V starosti 68 let je umrl včeraj v Ljubljani gđ. Pavla Jak, zasebnica. Pogreb bo jutri, ob 4. popoldne z Rimske ceste št. 23. — V splošni bolnici je umrl dne 10. t. m. g. Franc Rothmann, nadzornik proge drž. železnice v Lazah. Pogreb bo danes, ob 4. popoldne iz mrtvašnice splošne bolnice. V Brvcah pri Grosupnem je umrl včeraj veleposestnik g. Anton Skubič. Pogreb bo v nedeljo, ob 2. pop.

* **Uvoz žita v Slovenijo.** Kmetijsko ministrstvo je zahtevalo od prometnega ministrstva naj se popustna tarifa ki je dovoljena za uvoz žita v pasivne kraje Bosne, Hercegovine in Črne gore, razširi tudi na Slovenijo. O zahtevi bo razpravljali tarifni odbor, ki bo v kratkem sklican na plenarno sejo.

* **Znanilke pomladi.** S Šmarjetne gore pri Kranju nam je poslala gospodična Božica Anderle šopek dišečih vijolic, ki so zrasle na vrtu poleg tamkajšnje restavracije. Priložila je tudi na pol razcveten vršič Daphne Blagayana, ki je redka vrsta naše planinske flore in — žal — vedno bolj gine na naših planinah. Tudi Daphna Blagayana se je razcvela na vrtu omenjene restavracije.

* **Tujski promet v Sloveniji.** Kakor je razvidno iz statistike tujskega prometa v Jugoslaviji, je tekom lanskega poletja posetilo Slovenijo 19.942 letovisčarjev in sicer 15.451 naših državljanov in 4481 inozemcev. Na Bledu je bilo 8267, v Rogasči Slatini 6424, na Dobrni 1590, v Bohinju 975, v Radenci 825, v Laškem 560, v Moirstrani 576 v Kranjski gori 573 in v Rimskih Toplicah 352 gostov. Dalmacija je posetilo lani 88.264 Sušak in kopališča v gornjem Jadranu pa 27.805 oseb.

* **Spomladanska potovanja po Jadranskem morju.** Jadranska plovnitva na Sušaku priredi v letošnji pomladi več zabavnih potovanj po Jadranskem morju. Po potovanju po Jadranskem morju, ki bo potekalo od 14. t. m. do 8. zvečer, priredi v nedeljo 14. t. m. do 8. zvečer priredi prirediteljski odbor Del. zbornice v Ljubljani v Mestnem domu zanimivo predavanje o današnji Ameriki. Predavanje spremlja mnogo lepih, koloriranih sklopih slik.

* **Podružnica Kola jugoslovenskih sester.** Moste-Sv. Peter, otvoril dne 13. marca društveno knjižnico pod imenom: Dr. Tavčarjeva društvena knjižnica podružnice Kola jugoslovenskih sester Moste-Sv. Peter. Poslovala bo prvi dan v ponedeljek 14. t. m. pozneje pa vsak petek, vedno od 7. do 8. zvečer v hiši gospe Storoje. Novi Vodmat šte. 16-I. Član knjižnice lahko postane vsaka članica, ki ima plačano društveno članarino, vsaka taka članica je prosta vpisnice za knjižnico. Družinski udio od članice plačajo vpisnino enkrat za vselej Din 3.—. Izposojevalnica se pa ravna od posamezne knjige po njeni ceni. Nadaljnja pravila so razvidna iz izkaznic. Po otvoritvi društvene knjižnice 13. marca ob pol 4. popoldne bo občni zbor Podružnice v šoli Moste.

* **Dobrovolci!** Redni letni občni zbor v soboto 12. t. m. ob pol osmih zvečer v »Ljubljanskem dvoranu«. Važno! — Odbor!

* **V društvu »Soča«** odpade danes zvečer predavanje radijskega koncerta. Prihodnje predavanje bo v petek 18. t. m. Ta večer bo predaval dr. Stanko Rapčič o zgodovini zrakoplovstva od prvih početkov do današnjega dne s sklopičnimi slikami.

* **Ruska Matica.** V nedeljo dne 27. t. m. ob 14. uri v prostorih ruske akademike menze (Št. Peterska vojašnica) redni letni občni zbor. Dnevni red: Odborovo poročilo

Danes zvečer

Beethoven: IX. simfonija
dirigent M. Polič.

Ob 20. Unionska dvorana.

vanj po Jadranskem morju z luksuznim parnikom »Karagjorgje«. Tretje potovanje bo od 26. aprila do 6. maja. Podrobna pojasnila daje Tourist Office, Ljubljana.

* **Sejem za kože divjih živali.** Dne 21. marca bo na prostoru Ljubljanskega velesejma IV. sejem za kože divjih živali. Pretečeni sejem je dokazal, da se samo tu doseže res prave cene, ki odgovarjajo svetovnim. Kože vsake vrste in vsake množine naj se odpošljejo na velesejem, oddelke »Divja koža« vsaj do 20. t. m.

Krasne spomladanske plašče

najmodernejše blago, v cenah od Din 300.—, 400.—, 600.—, 700.—

F. I. Goričar, Sv. Petra cesta šte. 29.

Oglejte si razstavo v izložbi! 2796

* **Dunajski velesejem.** Znižane vozne cene po jugoslovenskih železnicih 50% po avstrijskih 25%. Vse informacije, kakor tudi vozovnice po znižanih cenah in vstopnice za velesejem se dobijo pri »Putniku«, Tourist Office, Ljubljana. Velesejem se otvori 13. t. m. in traja do 19. marca.

* **Književna tombola Jugoslovenske Matice.** S šte. 24 in 7 so bile izčrpane vse ambe. Dobitki se te dni razpošiljajo; v Ljubljani bivajoče prosimo, da dobitke osebno dvignejo v pisarni Jugoslovenske Matice, Šelenburgova ulica 7-II. — Dne 11. t. m. je bila izrečena tretja številka t. j. št. 43. S to in prejšnjima številka bomo zadete prve terne. Zato naj vsak, ki je zadel s tremi številkami terno (vse tri številke v eni vrsti), pošlje svojo tablico na naslov Jugoslovenske Matice, Ljubljana, Šelenburgova ulica 7-II in naj javi svoj naslov. Priporočamo, da s tretjo številko zadete ambe ne pridejo več v poštev. Prihodnje žrebanje se vrši 18. t. m.

* **Za vinski sejem v Metliki.** ki bo 17. marca, je za vse udeležence in njih otve dovoljena polovična vožnja po vseh železnicih in vlakih razen SOE od 15. do 19. marca.

* **Trgovska ladja potopljena.** Po vesteh iz Splita je jadrnica »Sv. Andrija« naletela te dni ponoči na podmorsko skalovje ter se potopila. Posadka je bila rešena. Blago ni bilo zavarovano.

* **Ameriške posle,** pooblastila in sploh vse inozemske zadeve, tudi v Južni Ameriki, oskrbi hitro in ceno dr. Ivan Černe, Gospodarska pisarna, Ljubljana, Miklošičeva cesta 6, poslojpe Ljudske posojilnice. 369

* **Calderara mlo za britje** je v kakovosti neprekoslivo. 60

* **Ameriška pooblastila preskrbi** in druge ameriške posle uredi najhitreje in ceno: Dr. Ivan Černe, Gospodarska pisarna, Ljubljana, Miklošičeva cesta 6, poslojpe Ljudske posojilnice. 369

Česká oslava

narozenin p. Presidenta

dnes o 8. hod. večeri ve Zvezdi.

Iz Ljubljane

* **Krasote zimskega sveta.** Opozarjamo ponovno šolsko mladino in dišlavo na današnje predstavo ZKD ob 14. 30. v prostori kina Matice. Predvajal se bo izredno lep film, ki kaže v prekrasnih slikah sportno življenje na tirolsko-bavarski meji ter izlet smučarjev na najvišjo goro Nemčije na Zugspitze. Poleg tega se predvala tudi pravilica o »Zlati predici«. Predstave za širše občinstvo se vrše jutri ob 9.30 in 11. dopoldne. Priporočamo vsem, ki si hočejo ta izredno lep film ogledati, da si nabavijo vse vstopnice že danes v predprodaji.

* **Amerika.** V ponedeljek 14. t. m. ob 7.30 zvečer priredi prosvetni odsek Del. zbornice v Ljubljani v Mestnem domu zanimivo predavanje o današnji Ameriki. Predavanje spremlja mnogo lepih, koloriranih sklopih slik.

* **Podružnica Kola jugoslovenskih sester.** Moste-Sv. Peter, otvoril dne 13. marca društveno knjižnico pod imenom: Dr. Tavčarjeva društvena knjižnica podružnice Kola jugoslovenskih sester Moste-Sv. Peter. Poslovala bo prvi dan v ponedeljek 14. t. m. pozneje pa vsak petek, vedno od 7. do 8. zvečer v hiši gospe Storoje. Novi Vodmat šte. 16-I. Član knjižnice lahko postane vsaka članica, ki ima plačano društveno članarino, vsaka taka članica je prosta vpisnice za knjižnico. Družinski udio od članice plačajo vpisnino enkrat za vselej Din 3.—. Izposojevalnica se pa ravna od posamezne knjige po njeni ceni. Nadaljnja pravila so razvidna iz izkaznic. Po otvoritvi društvene knjižnice 13. marca ob pol 4. popoldne bo občni zbor Podružnice v šoli Moste.

* **Dobrovolci!** Redni letni občni zbor v soboto 12. t. m. ob pol osmih zvečer v »Ljubljanskem dvoranu«. Važno! — Odbor!

* **V društvu »Soča«** odpade danes zvečer predavanje radijskega koncerta. Prihodnje predavanje bo v petek 18. t. m. Ta večer bo predaval dr. Stanko Rapčič o zgodovini zrakoplovstva od prvih početkov do današnjega dne s sklopičnimi slikami.

* **Ruska Matica.** V nedeljo dne 27. t. m. ob 14. uri v prostorih ruske akademike menze (Št. Peterska vojašnica) redni letni občni zbor. Dnevni red: Odborovo poročilo

Danes zadnji dan. — Senzacionalni detektivski film, film najboljši triko.

STUART WEBBS v PASTI.

Safe De ot — Senzacionalna preiskavanja s avnega detektiva Stuurta Webba. — Boba s ponarejalci denara. — Sled velike z ožnske tolpe. — Zločinec ptioti svoj volj. — Maskani neznanci. — Past — Beg iz zapora — Stra ne tekoče radiskovanja Stuurta Webba. — V glavni vlogi: Johannes Kiemann, imogen Robertson, Aud Egele Nssen, Erich Kaser Titz in Einst Reicher.

Predstava ob 4., pol 6., pol 8. in 9. ur.

Kino Ideal

letni računi za leto 1926, poročilo nadzorstvenega sveta, načrti za l. 1927, volitev odbora, nadzorstvenega sveta in rasodišča ter slučajnosti. Če bi ne bil prvi zbor sklepčen, se bo eno uro pozneje vršil drugi, ki bo sklepčen pri vsakem številu navzočih članov.

* **Savez trezvene mladeži** ima svoj redni sestanek danes v Akad. kolegiju. Dnevni red: Ob 16.30 kurz za nižješolce; ob 17.15 se zberejo vsi, ki gredo na izlet v Maribor zaradi točnih informacij; ob 17.30 kurz za višješolce. Po kurzu seja ožjega odbora.

* **Udruženje jugoslovenskih narodnih železničarjev** in brodarjev obvešča svoje članstvo, da je v splošni bolnici preminul naš član Rothman Franc, nadzornik proge v Lazah. Pogreb bo danes ob 16. popoldne iz bolnice. Pozivamo članstvo, da se pogreba v velikem številu udeleži. — Oblastni odbor UJNZB.

* **Československá obec v Lublani** potača v soboto dne 12. t. m. o osmih hodin večerni lutimni oslavo narozenin presidenta Masaryka s programom, pro sve členy a piznivce v restauraci Zvezda. Mimo jiné další kulturní film. Sočastnete se všichni!

* **Občni zbor Narodne galerije** se bo vršil v soboto, 26. marca ob 17. uri v Narodnem domu, I. nadst. Prosimo člane, ki letne udnine še niso poslali, da to store; vse pa, ki so prejeti vabilu v obliki prospekta za pristop k društvu, ponovno prosimo, da se izvolijo spomniti Narodne galerije in ji nakazati skromno podpornilo 10 dinarjev.

* **Policijske prilje.** Od četrtka na petek so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 1 tatvina, 1 sum poneverbe, 1 sum tatvine, 1 telesna poškodba, 3 poškodbe tuje lastnine, 1 prestopke planjosti in razgrajanja, 1 prestopke kaljenja nočnega miru, 1 najdba kolesa, 1 prestopke zglaševalnih predpisov in 3 prestopki cestno-policijskega reda. Aretacije so bile izvršene 4 in sicer: 1 radi izgreda v javnem lokalu, 1 radi splošnega suma, 1 radi tatvine in 1 radi žaljenja članov vladarske hiše.

* **Naša se je srebrna ura in se dobi pri** tvrdki Mar. Urbas nasl. Komenskega ulica št. 16.

* **Vandalizem na pokopališčih.** Na protestantskem pokopališču so neznani zlikovci podrli zadnje dni več spomenikov. Devastirali so tudi več grobov ter potrgali cvetlice in zelenje. Dne 10. t. m. so najbrže isti suroveži na pokopališču pri Sv. Krištofu razbili v oknu mrtvašnice tri šipe, s čemer so povzročili upravi pokopališča 120 Din škode.

* **Najdeno kolo.** Hišnik Jadranske-podnavske banke, Blaž Sart je našel pred dnevi na hodniku v I. nadst. črnopleskano dvokolo, št. 259.457. Lastnik je dobi na policiji.

* **Drzna sleparka.** Na trgu se je že več dni pojavljala čedno oblečena ženska, ki je od mesarjev jemala na kredit meso. Radi njenega nastopa so ji mesarji zaupali, ker je vedno zatrjevala, da prinese denar naslednji dan njena služkinja. Čakali pa so seveda vedno zaman. Slučaje so včeraj prijavili policiji, ki je na enak način baje ogoljufala tudi več trgovcev za večje zneske.

* **Čajanka za sokolsko dečo** na Taboru Mladinski odsek Sokola I. priredi svoj decel v nedeljo dne 13. t. m. malo interno slavnost ob priliki izročitve diplom tekmovalcem-dečkom zadnje društvene tekme. Na sporedu je nagovor, razdelitev diplom, deklice nastopijo v šaloigro »Na posetu«, tudi dekci imajo svojo točko in končno bo še ranjeje deklic. Društvena deca bo pogostočena v dvorani, za stariše pa je na razpolago društvena okrepčevalnica. Vstopnine ni. Vabimo starše in prijatelje naše sokolske mladine.

POZOR

Jutri v nedeljo
Vražil otok

največji in najboljši detektivski senzacionalni in pustolovni vefilm. Preskrbite si vstopnice v predprodaji!

ELITNI KINO MATICA

* **Nedeljski izletniški vlak.** V nedeljo 13. marca vozi na progi Kamnik-Ljubljana glavni kolodvor nedeljski izletniški vlak z odhodom iz Kamnika ob 20.28 in prihodom v Ljubljano glavni kolodvor ob 21.40.

* **Beethoven IX. simfonija,** dirigent Mirko Polič. Opozarjamo, da se koncert, na katerem se izvaja Beethovenova IX. simfonija pod vodstvom ravatelja Mirka Poliča, ponovi z istimi sodelovalci v polnem obsegu danes 12. marca ob 20. uri v Unionski dvorani. Predprodaja vstopnic v Maticni knjižarni in na večer pred koncertno dvorano. 3019

* **Cene vina v Ljubljani** so nepričakovano padle. Tvrdka Br. Novaković na Oosposvetski cesti št. 13., (Kolizej) prodaja fina, močna vina s plačano mestno in državno trošarino po samo Din 8 za liter čez ulico od 1 litra naprej. Trgovcem, go-

Pri slabi prebavi izboljša naravni »Planinka« zdravilni čaj delovanje želodca in črev. Deluje vsled kri čistilne in kri oveskoje lastnosti tudi najboljše na polt kože. Izdeluje lekarna Mr. Ph. L. Bahovec, Ljubljana, generalni depot za Maribor: Mr. Ph. I. Vidmar, 2. Ptuj: Mr. Orožen, 98/IV. Za Celje: lekarna Mr. Arko.

stlinčarjem in privatnikom izven Ljubljane pa prodaja ista vina po Din 5.65 za liter brez drž. trošarine. Opozarjamo na današnji oglaš.

* **Staroznana trgovina Janč** se priporoča za nakup fine šunke, salame, narezka, čajnega masla. Samo Židovska ulica 1.

* **»Ljubljanski Sokol«** priredi v petek dne 18. t. m. v veliki dvorani »Narodnega doma« komerz v počaščenje starih sokolskih delavcev, prvoboriteljev sokolske misli na slovenskem jugu, da tako ohrani neobhodno potrebne stike med starejši in mlajši sokolsko generacijo. — Na ta večer vabimo vabimo svoje članstvo, ter članstvo ostalih ljubljanskih in okoliških sokolskih društev. Zdravo! — Odbor. 388

* **Za tombolo društva »Skrb za mladino v Ljubljani«**, ki bo dne 3. aprila so tablice po 2 Din v vseh trafikah v predprodaji. Za 2 Din lahko dobite kompletno spalnico, šivalni stroj, moško kolo in druge razne lepe dobrote. Lepe dragocene praktične dobrote si gotovo vsakdo želi; zato kupite vsaj eno tablico in poizkusite svojo srečo. — Odbor. 386

* **Plesno zabavo** priredi danes društvo drž. in blag uradnikov v Narodnem domu. Mnogo zanimanja vzbujala posebno bogat srecolov. Po vabljnih vpeljami gostje dobrodošli. 304

DANES ZVEČER OB 8. URI

V RESTAVRACIJI »LJUBLJANSKI DVOR«

KONCERT

SALONKEGA ORKESTRA. VSTOP PROST

SPECIJALITETA MORSKIH RIB

V vinski kleti mrla in gorka jedila po znatno znižanih cenah.

Vsak dan odprto do 1. ure ponoči.

Društvo držav. rač. in blag uradnikov

priredi danes 12. marca

Plesno zabavo

v veliki dvorani Narodnega doma

Začetek točno ob 20. Vstopnina 10 Din

Nedosegljiva
Eau de Cologne Chypre
Bourjois - Paris

Iz Maribora

* **Sklicanje oblastne skupščine**, ki bi morala zasedati zopet v ponedeljek dne 14. t. m. je odločeno na nedoločen čas.

* **Ekskurzija mariborskih novinarjev.** Mariborski novinarski klub priredi ekskurzijo svojih članov na dunajski velesejem in v maju na budimpeštanski velesejem. Priigrese sprejema predsednik kluba, glavni urednik »Marburger Zeitung« g. Udo Kasper.

* **Društvo stanovanjskih najemnikov v Mariboru** sklicuje svoj redni letni občni zbor za nedeljo dne 20. marca ob 9.30 dopol

Iz Celja

e- Iz obrtniških krogov. Upravičeno se pritožujejo obrtniki proti vedno naraščajočemu fušarstvu. Obrtna združba v Celju je zmanjšala svoječasno srezekumu poglavarju v Celju Vinka Reberska v Bukovem žlaku pri Celju, ki nima nobenega obrtnega lista, a izvršuje dela, ki spadajo v kleparstvo, urarsko, ključavničarsko, puškarsko in mehnično obrt. Je upokojeni strojinik tovarne v Storah in odjeda kruh obrtnikom, ki morajo plačevati težke davke. Upamo, da nastopi srezko poglavarstvo proti njemu z vso ostrožjo kakor je predpisano po obrtniškem zakonu.

e- Esperanto. Ker se je moral začeti esperantskega tečaja vsled raznih ovir preložiti do začetka aprila, sprejema celjski esperantski klub še nadaljnje prijave novih udeležencev. Prijave sprejema knjižarna Gorčar & Leskovšek, Kralja Petra c. Celje.

e- Planinski sejem v Celju. Savinjska podružnica SPD priredi danes ob 8. zvečer v Celjskem domu planinski sejem. Kakor ču jemo, bo letošnja prireditelj prekašala vse dosedanje. Kdor se hoče prav prijetno zabavati in ima smisla za povzdigo naše turistične in hoče vsaj v neznatni meri pomagati SPD, naj obišče to prireditev. Prijatelji planinci, velikorosti se pohitite na naše planine in uživajte tam trud delavcev SPD, pohitite tudi na prireditev, ki vam je veliko bližja kakor najvišje gore!

e- Celjsko mestno gledališče. V torek, dne 15. t. m. bodo gostovali v celjskem mestnem gledališču člani ljubljanskega dramskega gledališča s komedijama »Stalni gosti in Boubouroche. Med drugim nastopita tudi ga. Nablocka in g. Levcar.

e- Elektrifikacija celjske okolice. Med mestno elektrarno in celjsko okoliško občino se je sklenila pogodba, po kateri se bo napeljal električni vod na hrib Sv. Jožefa. Graditve se bo pričelo pri cerkvi ter bo šel vod mimo Skalne kleti do transformatorja na Bregu. Drugi vod se odcepi takisto pri cerkvi in bo napeljan mimo novih hiš na parcelah Splošne gradbene zadruge, nadalje skozi Zavodno post postu čez Voglino.

e- Prodaja cvetlic na celjskem trgu. Vrtnarstvo Olepševalnega in tujsko-prometnega društva v Celju prične prodajati v prihodnjih dnevih na trgu na stolnici cvetoče rože v lončkih in sicer ačeleje, primule, šmarnice, cinerarie, hijacinte in dr. Na razpolago ima tudi večjo množico asparagus, begonij, filodenronov in dr. Občinstvo si lahko ogleda cvetlice tudi v rastlinjaku za Grofijo, kjer vrtnar sprejema naročila za rastline in cvetlice za poznejšo okrasitev oken in balkonov ter morebitna naročila za šopke in vence.

e- Sestanek državnih namestencev in upokojencev v Celju. Ponovno opozarjamo na sestanek državnih namestencev in upokojencev, ki se bo vršil v nedeljo, dne 13. t. m. ob 10.30 dopoldne v mali dvorani Celjskega Narodnega doma. Poročal bo predsednik in obenem član Zveze državnih namestencev za Slovenijo prof. Slavko Ralič o gibanju in delovanju v uradniških društvih. Sestanek je važen za vsakogar, ki se je količkar zanimala za svoje stanovske zadeve.

e- Hrvatski planinci v Celju. Tudi letos se udeležijo današnjega planinskega plesa v Celjskem domu večje število članov hrvatskega turističnega društva »Sljeme«. V nedeljo napravijo, kakor običajno vsako leto izlet na Tolsti vrh in k Celjski koči. Pridružili se jim bodo tudi v častnem številu domačini.

e- Dijaška akademija v Celju. Podružnica ferijalnega saveza na drž. realnih gimnazijah v Celju priredi dne 2. aprila akademijo v mestnem gledališču. Ostala društva se prošlo, da se na to prireditev ozirajo.

e- Po uspehih Vas bomo sodili. Po poročilih iz Beograda so doživeli klerikalci s svojimi amandmani k proračunu velikanski fiasko. Blamaža je tem večja, ker so ves čas odkar so na vladi, prav gostobesedno razlagali svojim vernim in prosvitelnim volilcem, kako velikanske uspehe so že dosegli njihovi ministri v posameznih resorih za naše slovenske kraje. Saj je »Slovenec« celo v večerajšnji številki napisal tudi pompozni stavek, da je dosedanje sodelovanje SLS v vladi že pokazalo, da se razmere v vsakem oziru izboljšujejo in izboljšujejo. Za enkrat žal kakega zboljšanja prav nič ne vidimo, bi ga pa pozdravljali vsak napreden človek brez vsakega samoljubja in strankarske zavisti. Zlasti Celjani imamo dve zadevi, ki ne trpijo nobenega nadaljnjega odloga več in bi se dali pri sedanjem velikem vplivu klerikalnih ministrov in poslancev na radikalno stranko prav lahko izvesti. Justična uprava je stavila v osnutek letošnjega proračuna že primeren znesek za zgradbo novega okrožnega sodišča v Celju, ker

je staro poslopje v razsulu in pravi škandal za naše upravne razmere. Saj mora biti to desolantno stanje celjskega okrožnega sodišča dobro znano poslancu za celjski okraj dr. Hodžarju, ki je bil, kakor vemo, doslej sicer zelo zaposlen v anketnem odboru za korupcijo, ki bo pa svojo zamudo lahko popravil že prihodnje dni, gotovo pa našel tudi pri justičnem ministru primerno hvaležnost in poslušna ušesa. Nič manj nujna in važna je tudi zadeva regulacije Savinje in pritokov ter državne podpore za najnujnejša popravila, ki so potrebna v Zgornji Savinjski dolini, tako težko prizadeti po lanskimi poplavi. Ne vemo sicer, v koliko si je minister dr. Kulovec že zagotovil tozadnih kreditov, ko je vendar po poročilu »Slovenca« dosegel tako velikanske in lepe uspehe za poplavljenega kraja Bačke in Banata. Vsekakor pričakujemo, da je ostal zvest svojemu slovenskemu programu ter da mu je v prvi vrsti pri srcu Slovenija. Tem bolj je potrebno, da izposlujejo klerikalni poslanci rešitev teh dveh za Celje in celjski okraj zelo važnih zadev še tekom sedanjih proračunske debate, ker jih ne more izvršiti po klerikalnih intrigah in zasluhah razpuščenih celjski občinski zastop, kollega narodno-napredna večina je imela tozadevno že pripravljen načrt in je hotela tudi v tem vprašanju seči po samopomoči.

e- Edinost, izobraževalno društvo v Celju je ustanovila dramatični odsek v katerem je nad 50 članov in članic. Danes zvečer počne dramatična šola. Podučeval bo gospod Adolf Pfeifer. Celjska »Edinost« zelo lepo napreduje. V kratkem času se je priključilo 87 članov in članic. Ustanovi se tudi godbeni in pevski odsek.

e- Nenadna smrt. Včeraj popoldne je zadel na ulici mrtvoud g. Alojza Čančerja, posestnika in upokojenega železnikarja na Lavi pri Celju. Ranjki je bil zvest naš somišljenik. Blag mu spomin!

e- Letni kramarski in živinski sejem v Celju bo dne 26. marca. Na ta sejem priženejo okolišani veliko množico živine, na kar se opozarjajo kupci.

Iz Kranja

e- Čehoslováci Začastneta so vsichni oslavy 77. naročnin predsednika T. M. Masaryka, počinaného v soboto dne 12. března t. r. o pul devíti hod. večer v vel. dvorani Nar. domu v Kranju.

e- Vsi nocoj na Masarykovo proslavo, ki bo v veliki dvorani Narodnega doma!

Iz Trbovelj

e- Seja občinskega ubožnega sklada. Na neki občinski ubožnega sklada so odborniki ugodili vsem 30 prošnjam za denarne podpore, razen dveh, ker se je izkazalo, da imata prosilca dnevni zaslužek.

e- Intervencija za redukcije pri Duki. Zupan g. Siter je interveniral pri velikem županstvu v Ljubljani za redukcije pri Dukičevem podjetju na Doberni. Dobil je zagotovilo, da se bo storilo vse, kar je mogoče, da se redukcije preprečijo, ako pa so že neizogibne, da ne bodo trpeli domačini, temveč tuji, katerih je tu zelo veliko uslužbenih.

e- Občni zbor posojilnice v Trbovljah. Na občen zbor posojilnice v Trbovljah je bil izvoljen sledeči upravni odbor: predsednik Moll st., podpredsednik Goropčevšek, člani odbora: Vodušek, Kunaj, Pust, Kuhar, Plavšak, pregledovalca: Mahkovec, Sušnik. V rezervni fond je bilo nanovo vplačanih 25.000 Din. V dobrodelne namene se je sklenilo podariti: za kralja Petra spomenik 1000 Din, za ubožce 2000 Din, za dijaško kuhinjo v Ljubljani 1000 Din, za slepce 500 Din in za dijaško kuhinjo v Celju 500 Din.

e- Če je »Slovenec« v zadregi. Včerajšnji »Slovenec« zgornjo pripoveduje, da je vedel, da bo »Jutro« spregovorilo o njegovi notici »Blamaža«, ker da se je mudil naš poročevalec v pondeljek dalje časa pri g. županu. Notica »Blamaža« pa je izšla v torkovi številki »Slovenca«. Medtem ko je takrat trdil, da se ni o rešitvi stanovanjske krize z zgradbo, priznava sedaj, da je predlagal njihov pristajati g. Arneš na svedeni občinski seji, da se votira 1 milijon dinarjev. Če bi vloga na ministrstvo za socialno politiko bila resna zadeva, bi jo iz srca pozdravljali. Malo dalje pa že pravi: »Razloga za neodbitve vloge mi pač nimamo, predlog se celo pozdravlja.« Torej, kako ga pozdravljate, iz srca ali brez srca? Pripoveduje, da so hoteli klerikalci že lansko leto reševati stanovanjsko krizo in da je v ta namen stavba zadruge »Društveni dom« zaprosila občino za brezplačno zemljišče v to svrhu. Prošnja se je odklonila. »Slovenec« je tu že zopet skregan z resnico, hčerko božjo, kajti občina se je dovolj razločno izrazila, da ne more odstopiti onega zemljišča, ki ga je namenila za druge namene, da pa »D.« druga svet, kjer je stara opekarna. Zadruga se po tem odgovoru ni več oglašala na občini, iz česar je dovolj jasno razvidno, koliko ji je bilo za reševanje stanovanjske krize.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 11. marca 1927.

Višina barometra 3038 m

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Nel. vlaž.	Sm. vetra	Oblačn.	Vrsta padavine
Opazovanja							
Ljubljana	7.	761.8	2.4	94	NNW 0.5	10	dež, sneg
(dvorec) ...	8.	761.8	2.9	92	NE 2	10	
	14.	761.4	8.8	75	mirno	9	
	21.	762.3	6.8	85	W 0.5	10	
Maribor ...		760.2	4.0	95	NW 5	10	dež
Zagreb ...		760.8	6.0	81	mirno	8	
Beograd ...	8.	760.1	7.0	83	WNW 7	10	
Sarajevo ...		761.4	6.0	78	mirno	10	
Skoplje ...		760.5	14.0	48	NW 0.5	1	0.4
Dubrovnik ...		762.5	9.0	3	E 0.5	3	15.0
Split ...	7.	761.4	7.0	78	NE 1.5	0	dež
Prah ...		758.6	2.0	—	SW 3	10	0.4

Solnce vzhaja ob 6.20, zahaja ob 18.11, luna vzhaja ob 6.29, zahaja ob 3.48.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 8.4 C, najnižja 1.5 C.

Povprečni barometer k danes v Ljubljani višji za 0.1 mm kot včeraj.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Semintja, toda vedno manj oblačno, brez bistvenih padavin. Milo vreme.

Tržaška vremenska napoved za soboto: Lahki vetrovi z raznih strani. Nebo spremenljivo; nekaj časa oblačno in malo dežja. Temperatura od 7 do 13 stopinj. Morje nekoliko razburkano.

Sport

Ilirija : Croatia (Zagreb)

Jutri, 13. t. m. ob 15. uri, igrišče SK Ilirije.

SK Ilirija absolvira jutri, v nedeljo svojo prvo težjo tekmo v letošnji nogometni sezoni. Za nasprotnika ima Hrv. SK Croatia, ki zavzema v prvenstveni tabeli zagrebškega I. a razreda tretje mesto in stoji torej takoj za Haškom in Gradjanskim. Do te pozicije je pripomogla Croatiji zlasti zmaga nad državnim prvkom Gradjanskim SK (2 : 0) koncem preteklega jesenske sezone. Croatia razpolaga s tehnično dobro izšolan, precizno vigranim, telesno jakim moštvo, ki se nahaja že v polni formi. — Nasprotno je Ilirija letos še skoro brez treninga, vsočas proti Croatiji ne bo imela lahkega stališča. Nastopila bo v nedeljo predvidoma s sledečim moštvo: Mičević-Pleš, Beltram (Jenko) — Volkar, Zupančič II, Verovšek-Sliška, Oman, Martink, Doberlet, Kreč. — Tekma se vrši ob vsakem vremenu.

Službene objave LNP.

(Skepi seje posl. odbora dne 8. III. 1927.)

Citajo se s pravom nastopa dne 19. III.: za SK Ilirija: Kosak Ignac; za SK Reka: Eäumel Heribert; za ZSK Hermes: Osterman Frinc, Ložar Alfonz, Filipič Milan, Pobeška Ivan, Rozman Mirko; za SK Slovan: Pečar Matko; za SK Svoboda Ljubljana: Kovač Radoslav; za SK Slavija: Kamrkar Viktor; za SK Jadran: Seidl Milutin, Gartner Stefan, Samotornič Maks, Piki Robert; za SK Celje: Boox Ivan.

Dalje se citajo s pravom nastopa dne 10. septembra 1927.: za SK Celje: Orešnik Ervin; za SK Svoboda, Ljubljana, Hariš Herman, Jesenko Danilo.

Na znanje se vzame izjava igrača g. Fr. Boncelja od 3. III., s katero preključuje svojo prijavo za ASK Primorje, ker ostane še dalje član ZSK Hermesa. — Na znanje se vzame izjava igr. g. Zemljaka Pavla od 2. III. ter preključuje se izjave z dne 4. III., vsočas ostane v veljavi njegova prijava za SK Ilirija, obenem se z ozirom na dopis JNSA br. 257 dvigne pridržek, s katerim je bil igr. g. Zemljak čitan v »Jutru« z dne 25. II. — Na znanje se vzame izjava igr. g. Cimpermanna Alojzija, s katero preključuje svojo prijavo za SK Svobodo, ker pristopi v SK Reka; njegova prijavnica za SK Reka se reši na prihodnji seji posl. odbora. — Na znanje se vzame izjava igr. g. Piki Roberta, s katero preključuje svojo prijavo za SK Krakovo, ker pristopa SK Jadranu.

Poziva se SK Krakovo, da vrne podsaževu tekmo 8 dni igralski izkaznici svojih bivših članov gg. Kotar Leopold in Piki Robert.

Poziva se SK Slovan, da javi tekmo 8 dni, ali je igr. g. Marchiotti Stanko, ki prijavlja prestop v SK Ilirija, javil SK Slovanu svoj izstop iz kluba.

Anulira se z današnjim dnem verifikacija sledečih igralcev, ker njihovi klubi niso izpolnili opetovanih pozivov podsaževa za izpolnitve svojih predloženih pomanjkljivih prijavnice: za TSK Merkur: Geiser Franc, Sotenšek Alfonz, Korada Ivan; za Athletic SK: Schara Arnold; za SK Svoboda, Ljubljana: Potrat Leopold; za SK Trbovlje: Sorli Jernej; za ASK Primorje: Dohr Rudolf, Dukmediljevič Mihajlo, Privšek Josip, Sočan Julij; za SK Ptuj odn. TSK Merkur: Mayer Adolf; za SK Jadran: Markič Rudolf. — V kolikor bi navedeni klubi se reflektirali na katerega teh igralcev, ga morajo popolnoma na novo prijaviti po tozadevnih določilih obšega pravilnika JNSA. — Preostale anulacije slede na prihodnji seji posl. odbora.

Za pokalne tekme Jadran : Reka, Slovan : Slavija in Primorje : Svoboda, ki se vrše v nedeljo 13. t. m. na igrišču ASK Primorja in sicer prva ob 10.30, druga ob 14.30 in tretja ob 16. uri, se odreja: blagajniško službo dopoldne vrši kot podsaževni odbornik g. Matjašič ter SK Jadran, popoldne g. Smolč in SK Svoboda; rediteljsko službo opravlja dopoldne g. Mahkovec, popoldne g. Zupan. SK Jadran in SK Reka postavita dopoldne, ostali štiri klubi popoldne vsak po dva primerna reditelja, ki se morajo dopoldne točno ob 10. popoldne točno ob 14. uri javiti službovalcem odhonomsko pri blagajniškem vhozu ter prineseti s seboj klubske rediteljske znake. Vsa kluba imajo postaviti dalje po enega stranskega sodnika ter prineseti s seboj pravilom odgovarjajočo žogo. LNP prosi klube, da v vsakem oziru varujejo red in točnost na igrišču ter opozarja, da bo proti klubom, ki bi se ne ravnali po tem, vporabil stroge disciplinarne mere. Tajnik IL

Tekme za prehodni pokal LNP. Preostale tri tekme I. kola se odigravajo v nedeljo, 13. t. m. na sportnem prostoru ASK Primorja ob Dunajski cesti, in sicer se vrši ob 10.30 tekma Jadran : Reka, ob 14.30 Slovan : Slavija ter ob 16. uri Primorje : Svoboda. V prvih dveh tekmah se srečajo precej enako močni protivniki, vsočas je posebno tu računati na zanimivo, odprto igro. V tekmi Primorje : Svoboda so vse šanse na strani Primorja, pa ne glede na to v publiko gotovo ne bo manjkalo zanimanja za prvi letošnji nastop novinarnega moštva ASK Primorja.

SK Ilirija, nogom. sekcija. Danes, v soboto v slučaju povoljnega vremena ob 15.30 trening za I. moštvo in rezervno. Obvezno! — Načelnik.

ASK Primorje, nogom. sekcija. Danes, v soboto trening od 15. dalje za vsa moštva. Jutri, v nedeljo, pokalna tekma proti SK Svobodi. Postava moštva v garderobi. Načelnik.

SK Krakovo. Sestanek nogometne sekcije se vrši danes ob 20. v gostilni »Mraka« na Rimski cesti. Udeležba obvezna za vse. Važno radi nedeljskih tekem v Ljubljani in na Rakeku. — Točnost.

SK Ilirija, lahkoatletika sekcija. Jutri, v nedeljo 13. t. m. ob 10.30 sestanek članov na igrišču, ob slabem vremenu pa v kavarni »Evropa«. Trening in druge važne zadeve! — Načelnik.

SK Slovan, nogometna sekcija. Odrejanje za nedeljo, 13. t. m. sledeče moštvo: Skofic, Flak, Kerne, Globelink, Volkar, Skalar, Strehovec, Bueck, Vrtačnik, Rakuš, Gregorič, Kastelic, Bögl, Burger, Hočevar, Terpotič. Imenovani imajo biti točno ob 14. uri na igrišču ASK Primorje. — Tehn. nadzornik.

SK Ilirija, damska sekcija. Današnji trening na igrišču odpade, vrši pa se trening v telovadnici od 18.15 dalje za sledeče igralke: Bernik, Jermol I. Privšek, Rušpol, Zupančič, Pevalok, Vizjak, Mir, Brodar, Tratinik I. in II., Koch II. Junc. — vse nove prijavljene tako za hazeno, kakor za roket (Handball). Jutri v nedeljo je trening na igrišču, in sicer ob 11. dopoldne, to pa samo v slučaju ugodnega vremena. Prosim točno in polnoštevilno. — Načelnik.

Važne izpremembe v ljubljanskih hazenah. V ljubljanskih hazenah družinah so se izvršile v zadnjem času važne izpremembe, ki bodo več ali manj vplivale na potek letošnjega prvenstvenega tekmovanja. Helena Zupančičeva, brez

dvoma ena naših najboljših hazenašic, doslej članica TKD Atena, bo nastopala zopet za svoj matični klub Ilirijo. Tudi priznana dobra vratarica Černetova ne bo več nastopala za Ateno. Družina Primorja bo morala nastopati baje brez Zannerjeve, ki je odšla v Našice na Hrvaško, ter brez Krišcheve. Sleđnja se doslej še ni prijavila za noben klub.

Pokalna tekma na Dunaju. V sredo se je ponovila pokalna tekma med WAC in Simmeringom, ki je prvič klub podaljšanja ostala z 1 : 1 neodločena. Sedaj je 3 : 2 (0 : 2) zmagal WAC. Simmering odpade torej iz pokalnega tekmovanja.

Gospodarstvo

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (11. t. m.) Pšenica: baška, 2 %, 1 vagon 307.50; baška, 76 kg, 2 % 310 — 315; baška, 76/76 kg 307.50 — 310. Turšica: baška, 1 vagon 160; baška, pariteta Indija, 1 vagon 162.50. Moka: baška, 0., 2 vagona 445. Otrubi: aremeki, 1 vagon 152.50. Fižol: baški, beli, 5 %, 1 vagon 165. Tendence nespremenjena.

Svinjski sejem v Mariboru (11. t. m.) Dogon 180 svinj in 1 kosa. Povprečne cene: prasel, stari 5-8 tednov 100 — 112, 7-9 tednov 150 — 200, 3-4 mesece 250 — 500, 5-7 mesecev 400 — 450, 8-10 mesecev 550 do 550 Din komad; 1 leto starih ni bilo. — Mesne cene: kg žive teže 9.50 — 10, kg mrtve teže 15 — 16 Din. Prodalo se je 82 komadov.

Dunajska borza za kmetijske produkte (10. t. m.) Iz inozemstva so bile javljene le neznatne težajne spremembe. Položaj na dunajskem tržišču je dalje malo prijaznejši. Uradno notirajo v šilingih vključno blagovnoprometni davek brez carine za 100 kg: pšenica: domača 42 — 42.50, madžarska Tisa (79 — 80 kg) 49 — 49.50; rž: 35 do 37.25; turščica: 24.75 — 25.75; oves: domači 29.25 — 29.75.

Dunajski žirinski sejem (10. t. m.) Goveda: Dogon 277 glav. V cenah ni bilo sprememb. — Svinje: Dogon 901 komad. Cene enako nespremenjene.

Italija kupuje delnice bivše južne železnice. Z Dunaja poročajo: »Wiener Allgemeine Zeitung« poroča iz Milana, da je neki finančni zavod v Milanu, ki je blizu italijanski vladi, dal dunajskim in budimpeštanskim bankam naloge za nakup velikega števila delnic Donavsko - savsko - jadranske železnice na dunajski in budimpeštanski efektivni borzi. Italijanski nakup teh delnic je v najokvir zvezi z dogovorom glede madžarske proste luke, ki ga je v kratkem pričakovati. V poštev pride Reka ali Split, tako da bi se ves tranzitni promet vršil na progah bivše južne železnice. Ti italijanski nakupi imajo namen označiti število delnic v italijanskih rokah ter tako dobiti čim več vpliva pri upravi in ureditvi transportnih razmer na jugoslovenskih progah bivše južne železnice.

Za revizijo železniške lesne tarife. V Sarajevu se bo vršil, kakor smo že poročali, 19. t. m. sestanek tarifnega odbora. Razpravljalo se bo na tem sestanku o tarifah za les in lesne proizvode. Te dni se je vršila v Sarajevu konferenca tamošnjih lesnih industrijcev, na kateri je bila sprejeta obširna spomenica, ki se bo predložila tarifnemu odboru. Podobne konference bodo imeli tudi lesni industrijci v drugih pokrajinah. Kot enega glavnih vzrokov današnjim neugodnim razmeram v lesni industriji navajajo lesni industrijci visoke železniške tarife. Ako bi se te tarife znižale, bi se povečal lesni izvoz, ker bi naš les lažje konkuriral na svetovnih lesnih tržiščih.

Konecija za sladkorne tvornice v Zagrebu. Iz Zagreba poročajo, da je dobil veleindustrijec Vladimir Arko od ministrstva za trgovino in industrijo koncesijo za zgradbo sladkorne tvornice v Zagrebu. V okolici Zagreba se bodo napravili poskusi z gojenjem sladkorne pese, da se bo ugotovilo, koliko sladkorja bo vsebovala pesa, pridelana na tamošnji zemlji.

Neugoden položaj na sladkornih tržiščih. Na svetovnih sladkornih tržiščih se je položaj v zadnjem času dalje poslabšal. Ponudbe so obilne, kar je znak, da je bila produkcijska v tej kampanji zopet velika, do čim konzum kupuje le najpotrebnejše količine. Kolkor se kupuje, se samo po zelo nizkih cenah. Cene so popustile tudi na praškem tržišču.

ABBAZIA

Klimatično kopališče pri Reki

Solčna pomlad ob Iliriji.

pomladanska sezija februar-maj

kopalna sezija maj-oktober

60 prvovrstnih hotelov, penslonov, sanatorijev, kopališka godba. Vsa-kovrstna veleumestna zabava.

Cena penslonu s sobo od 50 lir dalje.

HOTEL: Regina - Palazzo - Bellevue - Excelsior - Quarnero - Amalia - Eden - Quisisana - Continental - Strandhotel

od 40 lir dalje:

HOTEL-PENSIONI: Brelner - Bristol - Imperial - Grandhotel - Villa Jeanette - Atlantica - Esplanade - Europe vorm. Quitta - Augustz - Luise - Residenz - Savoy - Metropole - Pension Lederer - Augusta (Südstrand) - Victor - Villa Dr. Landr - Villa Fabri - Hausner (vlastnici Brača Tomašič) - Miran - Tauber (rituell) - Salus - Zawojski - Milano - San Marco - Nettuno - Villa Stern (rituell)

od 30 lir dalje:

PENSIONI: Schlosser - Plöbst - Riviera - Wrus - Jofanda - Lunaček - Venezia

Sanatoriji (z različnimi cenami): Sanatorium Dr. Szegö - Neues Kurhaus Dr. Lakatos - Kurhaus Adriatica - Mahler - Kurhaus Adriatica - diečl dom Dr. Horvath (Villa Flora).

dvoma ena naših najboljših hazenašic, doslej članica TKD Atena, bo nastopala zopet za svoj matični klub Ilirijo. Tudi priznana dobra vratarica Černetova ne bo več nastopala za Ateno. Družina Primorja bo morala nastopati baje brez Zannerjeve, ki je odšla v Našice na Hrvaško, ter brez Krišcheve. Sleđnja se doslej še ni prijavila za noben klub.

Pokalna tekma na Dunaju. V sredo se je ponovila pokalna tekma med WAC in Simmeringom, ki je prvič klub podaljšanja ostala z 1 : 1 neodločena. Sedaj je 3 : 2 (0 : 2) zmagal WAC. Simmering odpade torej iz pokalnega tekmovanja.

Narodna banka SHS bo opustila dovoljevanje obrtniških kreditov. Upravni odbor Narodne banke SHS je sklenil, da ne bo več dovoljeval obrtniških kreditov, čim bo začela posloovati Obrtna banka SHS. Obrtniške kredite bo potem dajala Obrtna banka SHS, kateri bo Narodna banka SHS v ta namen dovoljevala potrebne zneske.

Dividenda Narodne banke SHS, ki znaša 400 dinarjev, se izplačuje od 9. t. m.

Za znižanje monopolne takse na sol. Iz Beograda poročajo, da je poslala zbornica v Skoplju upravi državnih monopolov spomenico, v kateri zahteva znižanje monopolne takse na sol. Pritožbe, da je sol predraga, so v naši državi splošne.

Glavna skupščina Zagrebškega zbora se bo vršila 7. aprila ob 6. popoldne v lastnih prostorih v Zagrebu z običajnim dnevnim redom.

Ispostava Trboveljske prenegokopne družbe v Beogradu. Trboveljska prenegokopna družba, ki je bila v Beogradu doslej zastopana po tvrdki »Ugalj«, d. d., je 1. t. m. otvorila tam svojo lastno ekspozituro.

Borze

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupniški zaključki.) Vrednote: investicijsko 0-59.50, Volna škoda 347.50-0, zastavni in komunalne Kranjske 20-22, Celjska posojilnica 195-197, Ljubljanska kreditna 150-0, Merkantila 98 — 100 (1

Iz življenja in sveta

Fašistični pokolj na francoski ladji

Na francoski ladji »Theophile Gautier« so hoteli pred kratkim nekateri preganjalni Italijani zapustiti fašistično domovino Mussolinija in pobegniti na Francosko. Fašisti so jih v napoliskem pristanišču izvalili in masakrirali. Kako se je to zgodilo, pripoveduje očevidec v francoskem listu »Populaire«.

Ladja »Theophile Gautier« je čakala zasidrana v napoliskem pristanišču. Prišli smo pravkar iz Pompejev in se vkrcali na parnik ob pol šestih; odriti smo imeli čez eno uro proti Marsellu.

Na naše veliko začudenje pa se je odhod zakasnil za cele ure. Čim smo stopili čez mostič, smo videli na krovu klopčič fašistov. Začeli smo spraševati kaj je, in smo našli na parniku kakih 150 črnih srajc.

Kaj so delali obiskovalci na ladji? To smo doznali šele potem, ko se nam je posrečilo priti do salona za kadilce v drugem razredu. Videli smo tam prizore, ki jih je težko popisati, ker si človek le stežka razloži tako živinsko postopanje človeške bestije.

Najprej se je privlačila mimo skupina šestih mož z okrvavljenimi čelami v sredi. Šestorica je razbijala po glavi krvaveče žrtve, s katere je visela obleka v cunjah. Kriknili smo od ogorčenja. Toda naš protest je ostal jalov; čez par sekund je prišla mimo druga skupina. Tudi ta je vodila s seboj moža, ki je krvavel tako, da je malone popolnoma opešal. A tudi po njem so se vedno padale pesti in ročaji samokresov. Tako je defiliralo mimo nas devet žrtv. Vsakega moža je spremljalo pol tuceta črnih srajc in šele deveti je korakal vzvnan in si je ko je šel mimo, prižgal cigareto. Zavrisnili smo v domene, da se je našel vsaj eden, ki ne klone in se ni dal zmrcvurjati. Toda varali smo se: ta, deveti, ni bil žrtev podivjane fašistovske tolpe, marveč izdajalec svojih tovarišev. Efiatji, ki je prodal ubežnike črnim srajcem.

S tem pa se ni bilo nesrečnega sprevoda konec. Kmalu smo uzrli na tleh jedva 17 do 18 let starega mladeniča, ki se je valjal v mlakuži krvi in kazal na svoje rane. Fašisti so ga naravnost prevrtili z noži. Kmalu so ga z brcami spravili na noge in odtržali z ladje. Tovariši, ki je moral za njim, pa je imel napol prezezan vrat...

Ti prizori so napravili na nas tako grozen vtis, da je eden izmed nas zakričal fašistom v obraz, da so strahopetci. Vmes so posegli še drugi. Zgrazali smo se in opozarjali, da se sodrga nahaja na francoskem parniku. Tu pa se je vzpel na noge neki fašist z vprašanjem »Kdo je to rekel?«. In mi, v svesti si, da je treba braniti, smo vpili vsi v en glas: »Jaz!« Nato fašist: »Govorite italijanski!« Družba zopet: »Te ga jezika se ne bomo nikdar učili, vi strahopetci!« Prišlo bi bilo morda do rabuke, da se ni pojavil baš ta čas na krovu francoski konzul, katerega je spremljal na ladjo pristaniški komisar.

Fašisti so ga takoj obstopili ter zahtevali od njega izročitev petdesetletnega Korzičana, ki je baje skrivl ubežnik. Korzičan je moral stati na krov, kjer so ga konfrontirali z vohonom. Fašisti so vztrajali pri svoji zahtevi, da mora mož na suho, kjer bodo z njim obračunali po svoje. Toda konzul je bil moder in izjavil, da prepušča razsodbo v tem sporu kapitanu, ki je edini poveljnik ladje. Kapitan pa moža ni izročil in mesto ob pol sedmih smo zapustili pristanišče ob enajstih zvečer.

Novost za gospode

krasne, moderne, covercoat in homspougumi dežne plašče, nepremocljive je prejala in oddaja po brezkonkurenčnih cenah od Din 300— naprej tvrdka

M. Ban. Resljeva cesta št. 7.

A. P. Čehov:

Debeluhar in suhač

Na postaji Nikolajevske železnice sta se srečala dva prijatelja. Eden je bil debel, drugi pa mršav. Debeluhar je pravkar poobedel na kolodvoru in ustnice, še vse mastne, so se mu svetile ko zrele višnje. Dišal je po vinu in fleur d'orange. Suhač pa je ravnokar stopil iz vagona, ves obtovorjen s kovčgi, zavitki in škafliji. Dišal je po gnjati in črni kavi. Iz njegovega hrbta je kukala mršava ženska postava z ošpilieno brado — njegova žena, in pa dolg gimnazijec s krmežljivimi očmi — njegov sin.

— Porfirij! — je vzkliknil debeluhar, ko je zagledal suhača. Ali si res ti? O, duša zlata! Koliko časa se že nisva videla!

— Glej ga no, glej! — se je začudil suhač. — Miša! Tovariš mojih mladih let! Odkod si se pa vzel?

— Trikrat sta se prijatelja poljubila; nato sta uprla s solzami zalite oči drug v drugega. Oba sta bila prijetno iznenadena.

— Dragi moj, — je začel suhač po poljubovanju, — tega se res nisem nadejal! Tako iznenadenje! Nu, zdaj me pa le dobro pogledaj! A ti si pa še vedno

Drugo jutro so mornarji čistili krov. Krvavi madeži pa se niso dali izmisti in še danes vidi lahko pasazir na ladji »Theophile Gautier« dokaze fašističnega zverinstva.

Take slavne čine izvršuje Mussolinijeva Italija na tujih ladjah...

Čudežni otrok

Yehudi Menuhin je star jedva deset let, pa že slovi širom Amerike kot izreden goslaški talent. Zadnjič je nastopil v Parizu, kjer je vzbudil občo pozornost.

Nov Marconijev škandal

Lani v polovici leta se je sestal vrhovni upravni svet Marconijeve družbe v Londonu, ki je dal pregledati knjige in blagajne Marconijeve »Wireless Company Limited«. Revizorja sta izvršila svoje delo in predlagala, naj se osnovna glavica, ki znaša nominalno 3,2 milijona funtov šterlingov, a nima potrebnega kritja, zniža za polovico vrednosti in naj se izdajo nove akcije, s katerimi bi bilo mogoče sanirati zavod in ga spraviti na prejšnjo trdnost in višino.

Revizorja sta utemeljevala svoj predlog s tem, da je družba v zadnjih letih izgubila skoro 3 milijone funtov šterlingov denarja in da znašajo rezerve komaj dober milijon funtov. Prejšnje vodstvo Marconijeve družbe je dirigiralo kapital v čisto spekulativne svrhe in je ustanavljalo z denarjem denarne zavode. Tako je nastala tudi Britansko-madžarska banka v Budimpešti. Obeta se torej nov Marconijev škandal, na katerem pa je Marconi, ki se bavi samo s tehničnimi vprašanji, menda docela nedolžen, kar bo baje dokazal tudi pred sodiščem.

Kanal v Šanghaju

Senzacionalen proces v Moskvi

V sovjetski Rusiji je odpravljanje človeškega plodu oblastveno dovoljeno. Vendar je prišel praktični in celo državni zdravnik Gottlieb na zatožni klop, ker se je pregrešil proti striktnim predpisom sovjetske postave. Bil je pri izvrševanju svojih operacij površen in ni izvrševal splavov samo na kliniki, kakor je predpisano, temveč tudi v svojem stanovanju. Operiranih žensk ni pošiljal vselej po operaciji v bolnico, marveč jim je dovoljeval, da so šle normalno na delo.

Sanitetne oblasti so prišle tem nepravilnostim na sled in so izvršile strogo preiskavo. Pokazalo se je, da so bili v neredu celo zdravnikovi instrumenti. Radi tega je več njegovih pacientk obolelo in nekatere so celo umrle. Sodišče je Gottlieba radi tega obsodilo na 5 let ječe, na 5 let izgube državljanke časti in mu prepovedalo pet let izvrševati zdravniško prakso. Babica Bitko, ki je izvršila neko slično operacijo, za katero ni imela pravice, pa je bila obsojena na 1 leto ječe, na 1 leto izgube državljanke časti in na prepoved izvrševanja babiške prakse.

× *Umrli je, ker so ga hoteli pokopati živega.* V vasi Cesare pri Caserti je zadel kap 62letnega loterijskega pisarja di Manosa. Svoji so mislili, da je mož mrtev in so ga položili v mrtvaško rakev. Ko pa so gorele ob parih svečah in so mrtliča stržili ljudje, se je Manoso nenadoma vzdignil in pogledal začudeno okrog sebe. Videl je plakajoče sorodnike in kropilnik ob vnozu ter se je tega tako preplašil, da ga je zadel vnovič kap in je resnično umrl.

× *Veseli angleškega prestolonaslednika.* Waleski princ je pred kratkim priredil v Leicesteru 4000 vojakom britanske legije skupen obed, po katerem je šel tudi plesat. Na tem plesu se je izkazal pravega demokrata. Izbral si je za partnerico najprej neko telefonistko, potem neko prodajalko rib in slednjič ženo enega izmed svojih konjarjev. Seveda je ta demokratičnost prestolonaslednikovo popularnost silno povzdignila.

× *Smrt izumitelja okarine.* V Vicencij je umrl 87letni Alois Silvestri, izumitelj okarine. Gledal je pri odprtem oknu karnevalski vrvež na cesti in ker je bilo okno nizko, se je preveč naslonil ven, izgubil ravnotežje in padel na ulico. Zlomil si je tilnik in je bil na mesu mrtev. Silvestri, katerega instrument je postal svetovno znan in slaven, je bil prej čisto reven navaden kmet, umrl pa je kot bogat tvorničar.

Najfineša specialiteta

INDIAN PASTA

za čevlje

en sam poizkus stalna uporaba

Naš narod pod Italijo

Ko so Italijani v začetku meseca novembra leta 1918. zasedli bivše avstrijske Primorje in z njim vred tudi celo Notranjsko vse tja gori do križišča južne železnice z državno cesto med Logatecem in Vrhniko, je vse to ozemlje bilo prvotno pod enotno upravo, najprej vojaško, kateri je stal na čelu vojaški guverner, potem pa civilno, z generalnim civilnim guvernerjem na čelu. Sedež guvernerstva je bil Trst. V smislu rapalske oziroma rimske pogodbe so se potem Italijani umaknili predvsem iz logaškega okraja, potem pa z otoka Krka in iz Kastva in Sušaka, a zato dobili Reko, ki je bila dodaj »samostojna«.

Kakor rečeno, je vse to ozemlje pod skupnim imenom »Juljske Kraljine« (»Regione Giulia«) »Venezia Giulia«) tvorilo enotno upravno ozemlje vse do tedaj, da je prišel fašizem na vlado in se je z zakonskim odlokom od 18. januarja 1923, št. 53. Juljske Kraljine razdelila na pokrajine, provincije. Ustanovili sta se tržaška provinca z glavnim mestom Trstom in istrska provinca z glavnim mestom Pulo. Nekdanja Goriška in Gradiščanska s Kanalsko dolino na Koroskem se je priključila videmski ali kakor so jo imenovali furianski provinciji, z glavnim mestom Vidmom. Reka je bila ob času te razdelitve še »samostojna«, pod posebnim komisarjem ali guvernerjem, Italijanskim generalom, dokler se ni z zakonskim odlokom od 22. februarja 1924, št. 213. ustanovila posebna reška, odnosno »kvaternerska« provinca, katere je poleg mesta Reke z okolico dobila nekdanji vološčanski politični okraj, izvenšli občini Materijo in Podgrad, ter ilirskobistriški sodni okraj. V najnovejšem času, z zakonskim odlokom od 2. januarja 1927, št. 1, pa se je ves slovenski del z večjim delom furianskega dela bivše Goriško-Gradiščanske zopet odcepil od videmske provincije in se je ustanovila nova goriška provinca z glavnim mestom Gorico. Ni se pa priključil tej novi provinciji tržaški sodni okraj, ki spada k tržaški provinciji. Videmski provinciji je ostalo 14 furianskih občin tostran bivše državne meje in ostala je videmski provinciji tudi Kanalska dolina z občinami Fužine (Belapec), Trbiž, Zabnice, Ukve, Naborjet, Lipalaves in Pontabell, ki pa je sedaj s Pontabo združen v eno občino. Končno je še zadarska pokrajina, najmanjša med vsemi, ker obsega samo mesto Zadar z okolico in otok Lastovo.

Na ta način je torej naš narod pod Italijo danes porazdeljen na 35 upravnih enic, provincij: tržaško-pulsko goriško, reško, videmsko in zadarsko.

Tržaška provinca

Tržaška provinca šteje 42 občin s 325.940 prebivalci na 1220 štirjaskih kilometrih.

Od teh 42 občin je 38 občin z našim življenjem in samo 4, v katerih se pri ljudskem šteju leta 1921. ni našla niti ena oseba naše narodnosti. Te občine so: Fogliano, San Pier d'Isonzo, Gratež in Turriaco (Turjak). V 5 občinah (Famije, Kopriva na Krasu, Skopo, Sťah in Storie) je vse prebivalstvo napovedalo našo narodnost — to se pravi, slovenski občevalni jezik — v 5 občinah (Avber, Bukovje, Lokve, Sempolaj in Smihel pri St. Petru na Krasu) pa je tudi vse prebivalstvo naše narodnosti, le da za 32 oseb v vseh petih občinah skupaj ni označena narodnost, ker te osebe ali niso podale izjave o občevalnem jeziku, ali pa so tuji državljani, za katere občevalni jezik pri ljudskem šteju ne prihaja v poštev. V 32 občinah — z všteti pravkar navedenimi — je naš narod v absolutni večini.

Kot najznačilnejše nam navedem števila naslednjih občin: Devin 516 Slovencev, 142 Italijanov; Gratež, kopalšče, kjer je nemogoče, da bi ne bilo Slovencev, izkazuje 5219 duš, 5175 Italijanov in nič drugega; Nabrežina 1863 prebivalcev, 1310 Slovencev, 486 Italijanov, 67 brez narodnosti; Postojna 4532 prebivalcev, 3576 Slovencev, 775 Italijanov, 181 brez narodnosti; Senožec 1580 Slovencev, 25 Italijanov, 4 Furlani, 25 brez narodnosti; Sežana 1595 Slovencev, 43 Italijanov, 17 brez narodnosti; St. Peter na Krasu 3040 Slovencev, 57 Italijanov, 8 brez narodnosti; Trst 18.150 Slovencev, 202.382 Italijanov, 18.123 brez narodnosti; Tržič 227 Slovencev, 11.216 Italijanov, 203 Furlane, 192 brez narodnosti. Končne števila za tržaško pokrajino so takele: Slovencev 63.005, Hrvatov (Dolina, Milje) 30, Italijanov 242.848, Furlanov 943, brez narodnosti 19.126. Naš živelj tvori 19,33% vsega prebivalstva pokrajine.

Pulška provinca

Pulška provinca šteje 43 občin z 299.295 prebivalci na 3976,81 štirjaskih kilometra.

V vsej pulski provinciji ni niti ene občine s čisto slovenskim odnosno hrvaškim prebivalstvom, a samo ena občina s čisto italijanskim, Novigrad, ki ima 2221 prebivalcev, 2216 Italijanov in 5 brez narodnosti. Slovensko, hrvaško odnosno sloven-

luhar in nagrbanič čelo. — Čemu tak ton? Saj sva vendar tovariša od mladih nog! Zakaj zdaj tako čestneje?

— Oprostite! ... Kaj pa mislite ... se je zahihljal suhač in se še bolj upognil.

— Milostno zanimanje vaše visokosti je zame kakor blagodejna rosa ... To tukaj, vaše visokosti, je moj sin, Nafanajl ... in to žena Luja, luteranka, tako rekoč ...

Debeluhar je mislil še nekaj odgovoriti, toda na suhačevem obrazu je bila zapisana tolika ponižnost, toliko zadovoljstvo in pa grenke spoštivosti, da je tajnemu svetniku kar slabo prihajalo. Obrnil se je proč ter mu pomolil roko v slovo.

Suhač je stisnil tri prste, se priklonil do pasu ter se zahihljal kakor kaj Kitajec: hi-hi-hi. Žena se je nasmehnila. Nafanajl je po vojaško udaril s petami vkup in čepica mu je pala na tla.

Vsi trije so bili prijetno iznenadeni.

Vrni se, da ne bo pozno.
Cvetka loka!
Čakamo Te Hani.

sko-hrvaško prebivalstvo ima absolutno večino v 16 občinah: Dekani, Herpeleje-Kozina, Marežice, slovensko; Barban, Boljun, Motovan, Osor, Tinjan, Vrsar, Zmijun, hrvaško; Buzet, Lanišče, Materija, Plomin, Podgrad, Roč slovensko-hrvaško. Posebnost pulske provincije je novo ustanovljena občina Sušnjeva (leta 1922), sestavljena od frakcij Gradnje, Letaj, Sušnjeva, občine Boljun, Grobnika, pazinske in Brda, Jesenovica in Nove vasi plominske občine, ki izkazuje 2128 prebivalcev in sicer 3 Slovence, 443 Hrvatov, 37 Italijanov, 1644 Rumunov in 1 brez narodnosti. Značilno je tudi, da pulska občina, h kateri pripada srbsko-pravoslavni Perot, ne izkazuje niti enega Srba.

Posebej bi bilo treba omeniti naslednje občine: Buzet, kjer se je rezalo na vse strani, da bi Italijani dobili absolutno večino, pa šteje občina vendarle še vedno 2093 Slovencev, 2672 Hrvatov, 2260 Italijanov in 24 brez narodnosti; Cres 20 Slovencev, 2929 Hrvatov, 4185 Italijanov, 80 brez narodnosti; Pazin 1026 Slovencev, 8244 Hrvatov, 8066 Italijanov, 39 brez narodnosti; Pula 49.323 prebivalcev: 265 Slovencev, 5155 Hrvatov, 41.125 Italijanov, 2778 brez narodnosti; Mali Lošinj 372 Hrvatov, 6435 Italijanov, 224 brez narodnosti; Veliki Lošinj, ki je imel vedno hrvaško večino, 2 Slovence, 692 Hrvatov, 1227 Italijanov, 143 brez narodnosti.

Vsa pulska pokrajina šteje 35.484 Slovencev, 76.247 Hrvatov (skupaj 111.731), 182.193 Italijanov, 1644 Rumunov, brez narodnosti 3727. Naš živelj tvori potemtakem 37,33% vsega prebivalstva pokrajine.

Goriška provinca

V 121 občinah sedanje goriške pokrajine se je našlo leta 1921. 200.707 prebivalcev na 2667,58 štirjaskih kilometra.

V tej provinciji je naš narod naseljen najkompaktnije: v 15 občinah (Banjšice, Bate, Breglinj, Brje, Dol-Otlica, Drežnica, Gojače, Lokovec, Lože, Ponikve, Sedlo, Soča, Trnovo pri Kobaridu, Velike Zable) je vse prebivalstvo naše narodnosti, v 22 (Budanje, Čekovnik, Erzelj, Gabrovica, Goče, Gorjanska, Kamnje, Kobjeglav, Ledine, Lokavec, Podraga, Spod. Idrija, Sebelje, Šentšavska gora, Smarje, Sturje, Tribuša, Ustje, Veliki Dol, Vojško, Vrabče in Vrhopolje) pa je poleg prebivalstva naše narodnosti samo 282 oseb brez narodnosti, najbrž tujih državljanov, ki so pa tudi naše narodnosti, ali pa naših ljudi, ki so opustili jezikovno označbo. Z všteti temi obojimi občinami ima naš narod v 105 od 121 občin absolutno večino. V 7 furianskih občinah ni izkazanega nobenega pripadnika našega naroda, v 9 pa je v manjšini.

Omembe vredne so naslednje občine: Goricki, ki je imela leta 1921. samo 28.154 prebivalcev so se ob ustanovitvi goriške provincije priključile okoliške občine Lučnik, Podgora, Solkan, Standerž in St. Peter, tako da šteje prebivalstvo goriške občine 39.829 duš in sicer 14.760 Slovencev, 14.744 Italijanov, 9470 Furlanov in 855 brez narodnosti; Idrija 5144 Slovencev, 284 Italijanov, 164 brez narodnosti; Kobarid 1110 Slovencev, 46 Italijanov, 4 brez narodnosti; Bovec 1638 Slovencev, 119 Italijanov, 77 brez narodnosti; Črni vrh nad Idrijo 1824 Slovencev, 54 Italijanov, 106 brez narodnosti; Godovci 1178 Slovencev, 35 Italijanov, 1 Furlan, 43 brez narodnosti; Komen 2278 Slovencev, 21 Italijanov; Krmun 137 Slovencev, 705 Italijanov, 5567 Furlanov, 29 brez narodnosti; Ledine, občina odcepljena od Spod. Idrije, 799 Slovencev, 48 brez narodnosti; Prvačina 1175 Slovencev, 45 Italijanov; Tolmin 4425 Slovencev, 556 Italijanov, 46 Furlanov, 30 brez narodnosti; Treinta 354 Slovencev, 15 Italijanov; Vipava 1327 Slovencev, 23 Italijanov, 5 brez narodnosti; Ajdovščina 886 Slovencev, 99 Italijanov, 50 Furlanov, 56 brez narodnosti; Kojško 4090 Slovencev, 49 Italijanov, 16 Furlanov, 17 brez narodnosti.

Vsa goriška pokrajina šteje 143.279 Slovencev, 21.582 Italijanov, 33.867 Furlanov (Italijanov in Furlanov skupaj 55.449) in 1979 brez narodnosti. Naš živelj tvori potemtakem 71,38% vsega prebivalstva pokrajine.

Reška provinca

Reška pokrajina šteje 14 občin s 85.543 prebivalci na 701,87 štirjaskih kilometra.

Občin, v katerih bi ne bilo nikake pri-mesi med našim življenjem, ni pač pa imajo občine Jablanica, Knežak in Trnovo skupaj 90 prebivalcev brez narodnosti ostalo prebivalstvo pa naše narodnosti. Absolutno večino ima naš živelj v občinah Ilirska Bistrica, Jelsane, Lovran, Matulje, Prem, Veleprinac in Zagorje; v manjšini je v občinah Mošćenice, Reka in Volosko-Opatja.

Kar se tiče Reke, je treba pripomniti, da se leta 1921 ni izvedlo ljudsko štetje, pač pa je 1. januarja leta 1925. štetlo prebivalstvo po uradnih podatkih 45.857 duš. Ni pa nikakršnih podatkov o jezikovni, oziroma narodni pripadnosti. Vsekakor pa dejanska razlika gotovo ne bo velika, če se vzame, da je na Reki najmanj 20.000 našega življa, Italijanskih in jugoslovenskih državljanov.

Čisto italijansko prebivalstvo ima občina Berče, od 993 prebivalcev 987 Italijanov in 6 brez narodnosti.

Posebej bi bilo še treba omeniti, da šteje Ilirska Bistrica 856 Slovencev, 4 Italijane in 17 brez narodnosti; Lovran 29 Slovencev, 1837 Hrvatov, 1634 Italijanov, 148 brez narodnosti; Matulje (odcepljeno od Kastva) 66 Slovencev, 8338 Hrvatov, 234 Italijanov, 139 brez narodnosti; Mošćenice, v resnici popolnoma hrvaška občina, 3 Slovence, 13 Hrvatov, 2026 Italijanov, 23 brez narodnosti; Volosko-Opatja prej dolga leta v hrvaških rokah, 343 Slovencev, 1081 Hrvatov, 2297 Italijanov, 1341 brez narodnosti.

Reška pokrajina brez Reke šteje 16.066 Slovencev, 13.895 Hrvatov (skupaj 29.961), 7700 Italijanov in 2025 brez narodnosti. Če pristejemo še 20.000 reških pripadnikov naše narodnosti, bi potemtakem štel naš živelj v reški provinciji okoli 50.000 duš ali okoli 58% vsega prebivalstva.

Videmska provinca

Od 20 občin Juljske Kraljine, ki so ostale pri videmski provinciji po ustanovitvi goriške Kraljevine, je samo 7 oziroma, ako štejemo Pontabell, ki pa je sedaj priključen pontebški občini 8 občin, v katerih se je pri ljudskem šteju leta 1921. ugotovilo naš živelj. Med furianskimi občinami je edino v Orleju (Akvilje) izkazanih 6 Slovencev. Vse ostalo število pripada obči-

nam Kanalske doline na Koroškem, ki izkazujejo:

Fužine (Belapeč) 27 Slovencev, 44 Italijanov, 426 Nemcev, 369 brez narodnosti; Ljubičevci 61 Slovencev, 60 Italijanov, 203 Nemcev, 19 brez narodnosti; Naborjet 8 Slovencev, 57 Italijanov, 488 Nemcev, 83 brez narodnosti; Trbiž 251 Slovencev, 654 Italijanov, 2012 Nemcev, 1086 brez narodnosti; Uke 548 Slovencev, 33 Italijanov, 179 Nemcev, 11 brez narodnosti; Zablance 205 Slovencev, 44 Italijanov, 552 Nemcev, 102 brez narodnosti; Pontabell 6 Slovencev, 315 Italijanov, 352 Nemcev, 29 brez narodnosti. Edina občina, v kateri ima naš živelj absolutno večino, so Uke.

V teh občinah videmske provincije je potemtakem 1112 Slovencev, 1207 Italijanov, 4212 Nemcev in 1699 brez narodnosti. Ker pripada tudi ozemlje, na katerem žive takomenovani »beneški Slovenci«, ki se nahajajo že od leta 1866. pod Italijo, k videmski provinciji, bi mogli priležati tu še okoli 40.000 beneških Slovencev, za katere nimam točnejših podatkov, pa se splošno navajajo v tem številu, bi naš živelj v videmski provinciji štel tako okoli 41.000 duš.

Naš živelj tvori v zgoraj navedenih občinah povprečno 13,63 odstotka vsega prebivalstva.

Zadarska provincija

Zadarska provincija šteje v dveh občinah 18.623 prebivalcev na 110,01 štiriljskega kilometra.

Občina Zadar šteje 17.065 prebivalcev in sicer 1255 Hrvatov, 12.075 Italijanov in 3735 brez narodnosti. Občina Lastovo ima 1558 prebivalcev, a od teh 1283 Hrvatov, 208 Italijanov in 67 brez narodnosti, torej absolutno hrvatsko večino.

Vsa zadarska pokrajina šteje potemtakem 2538 Hrvatov, 14.083 Italijanov in 3802 brez narodnosti. Naš živelj tvori torej 13,6% vsega prebivalstva.

Zaključek

Če seštejemo podatke za vseh šest provincij, pridemo do zaključka, da šteje naš narod pod Italijo po italijanskih uradnih podatkih že ne upoštevamo Reke in beneških Slovencev 258.946 Slovencev in 92.710 Hrvatov, skupaj torej 351.656 duš napram 469.613 Italijanov, 34.810 Furlanov in 1644 Rumunov, ki štejejo skupaj 506.067 duš. In tvori potemtakem 39,5% vsega prebivalstva. Če pa upoštevamo Reko s 45.857 prebivalci, od katerih jih vsaj 20.000 pripada naši narodnosti, potem okoli 40.000 beneških Slovencev in dejstvo, da od 32.358 oseb brez narodnosti prav gotovo pripadajo dve tretjini, torej okoli 21.500 naši narodnosti, se vkljub vseli izumetničenosti italijanski ljudskostetveni statistiki, vkljub temu, da so v Istri cele popolnoma hrvatske občine izkazane ne samo po vešini, temveč naravnost popolnoma italijanske, zvišuje število našega naroda pod Italijo na okroglo — 433.000 duš.

Dopisi

ŠKOFJA LOKA. Na dan sv. Jederte dne 17. marca bo vsakoletni pomladanski sejem. Kmetje, priležite svojo živino, katero nameravate prodati. Kupci se opozarjajo na semensko žito in krompir. Sadjerejki bodo imeli priliko, da izberejo najlepšo in najboljša drevesca za sadiji. Vabijo se kupci in mesarji.

RADOVLJICA. Sokoisko društvo priredi tudi letos veliko efektivno tombolo. Glavni dobitki so: spalna opra, krava, šivalni stroj in moško kolo. Tombolske tablice so že v razprodaji. Tombola bo neprekinjeno dne 1. maja na letnem telovadšču pri Sokolskem domu.

JESENICE. Danes, dne 12. t. m. se vrši pri »Mesarju« sestanek članov kraljeve organizacije SDS. Poročat nam pride oblastni tajnik g. dr. Rape o političnem položaju. Nikdo naj ne zamudi zanimivega poročila.

PODČETRTEK. Dne 27. februarja se je vršil ob številni udeležbi somišljenikov in splošni udeležbi članstva redni letni občni zbor tukajšnje kraljeve organizacije SDS. Uvodoma se je spomnil predsednik g. Mgr. Lavro Jurše pokojnikov gg. Slavka Gobca, poštnega upravnika v Podčetrtku, in Petra Pasariča, gostilničarja in trgovca. Po poročilu funkcionarjev se je sklenila sledeča resolucija: 1) Da se obnovi poslovanje že obstoječe ljudske hranilnice in posojilnice v Podčetrtku. 2) Da se osnuje druga »Samopomoč« za zavarovanje živine vsled nezgod 3) Obnova svinskih sejmov v imenu pri Podčetrtku. Določili so se tudi kandidati za bodoče srezke volitve. Prišla so tudi v debato razna domača gospodarska vprašanja.

ŠIŠKA. Nedeljska repriza »Favna« je bila z malenkostno izpremembo v ansamblu nekoliko slabšaja od premijere. Režiral jo je z. Kovič; do podrobnosti izdelanih detajli in celotna dikcija ansambla je njegova zasluga. Forma igralcev usposablja tudi za kaj drugega kot za komične farse. Letošnji repertoar obsega same komedije in v cellem dolgem nizu ne bomo mesta za eno dramo. V »Favnu«, kjer se lahko eksponirajo vse vrline igralca in njegove tehnike, se je oglašala težnja po realnem udeleževanju. Prisiljeni momenti so dali sledeči izgled: Favn z. Koviča nižinsko popoln, v afektu nerazumljiv in prečiran. G. Kranjc premladen, sicer doživljajoč. G. Obradovič je uveljavil svoj element v vlogi osteru sija, par izpadov ni kvarilo izvrstnega vtiša. G. Kolman popolnoma indiferenten blezranec. Aleksandra gđ. Japljive običajno ležerna. Pri večini je ostala tendenca popolnoma neizražena, razen izvrstne gđ. Gorjupove so prešle ostale vloge brez efekta, gđ. Pavlina boljše. Scenerija in celotna oprema znatno slabšaja. Premijera »Pegice« nas bo utrdila v prepričanju, v koliko je ansambl dozorl fiesam in težkočam resnično dobrih del.

RIMSKE TOPLICE. Po zaslugi okrajnega zastopa Laško se je obnovil most čez Savinjo pri Sv. Marjetu, ki je bil porušen ob veliki povodnji meseca avgusta. Most je gradil tesarski mojster g. Plečnik iz Logatca. Dne 21. t. m. bo v Sv. Marjetu živalski in kramarski sejem. Sv. Marjeta ima zelo ugodno lego, ker leži ob okrajni cesti Zidani most-Celje in Sv. Marjeta-Dol-Hrastnik, ter v bližini železniške postaje Rimske toplice, ki je vezana z desnim bregom Savinje z dvema mostovima. Postaviti se bo morala v najkrajšem času seveda tudi tehnična, brez katere se semji (živalski) ne bodo mogli razviti.

ORMOŽ. V mrtvašnici ormoške bolnice, med cvetjem in ob častni straži Sokolov je ležal in snival večni sen naš Ivan Korošak. Kako je bil priljubljen, je dokazala udeležba pri pogrebu. Meščanstvo in kmečko ljudstvo, odrasli in mladinu so prišli, da se poslovijo od nlega. Prišla so društva in korporacije, kakor: Sokol Ormož, Središče in Ljutomer. Četa podravskega bataljona »Orjune«, ormoški in hardeški gasilci z godbo itd. Celu daljni St. Jurij, njegov rojstni kraj, je bil častno zastopan. V imenu »Okrajne posojilnice« in vseh narodnih društev je izpregovoril dr. Hrovat, v imenu rojakov St. Jurja in v imenu Sokolske župe v Mariboru br. Drago Kocmut, v imenu »Orjune« tov. Zadravec iz Središča. Ormoški pevski zbor je zapel žalostinko »Vig se povrne«. Sokoli so nato dvignili krsto in sprevod je krenil na prostor, kjer neha vsako sovražstvo in srđ, kjer vlada sloga in ljubezen. »Blagor mu«... Žalostinka godbe in prve grude so padale na krsto. Vrnili smo se brez Ivana, v srcu pa nam ostane lep spomin na brata, prijatelja in vestnega uradnika.

Darujmo za spomenik kralja Petra Osvoboditelja!

Sokol

Sokolska župa Ljubljana opozarja vse župne edinice, da se prične župni prednjači tečaj jutri v nedeljo 13. t. m. in traja vključno do 20. t. m. Društva, ki še niso priglasila udeležencev, naj to nemudoma storo. Otvoritev bo jutri ob 9. dop. v Narod. domu. — Zupno starišinstvo.

Izjava

Podpisana Miroslava Breskvar, vdova po umrlem Alojziju Breskvarju, izjavljam, da nisem plačnica in ne odgovorna za dolgeve, ki bi jih napravil moj sin Jože Breskvar, prej strojevodja, zdaj kurjač.

Za čevlje iz svetlega usnja

beige (beš) drap, sive itd. se dobi zelo dobro čistilo

ki ne povzroča madežev in osnaži čevlje, da izgledajo zopet kakor novi v trgovini s čevlji

Franja Snoj, Prešernova ul. 32

Dubrovačka Parobrodsko Plovstvo d. d.

ima stalen promet s svojimi luksuznimi parobrodi med Dubrovnikom, Korčulo, Makarsko, Hvarom, Splitom, Trstom, Barijem, Kotorom in Ercegnovim.

Ima zveze z velikimi putniško-tovornimi parobrodi z Aleksandrijo, Port-Saidom, Jaffo, Beyrutom, Famagorto, Mersino in Rodijem.

Za informacije in spedičije se obračajte na agenta A. C. Ducića, Split.

Na splošno željo podaljšano še za danes!

Majka

Na splošno željo podaljšano še za danes!

4. 16. 18. 9.

Pri vseh predstavah tega grandioznega filma sodeluje znatno pomnožen orkester ter operna pevka gospa Korenjakova.

Elitni Kino Matica, najudobnejši kino v Ljubljani. Tel. 124.

Francosko-angleškega dopisnika (co)

Iščo slov. podjetje v Franciji. Pogoj: srbska, nemška, francoska in angleška korespondenca, knigovodstvo daljša praksa. Ponudbe pod št. 1519 na Ajoma Company, Ljubljana, Aleksandrova cesta 2/L.

Družabnika

ihenga ali sodelujočega z večjim kapitalom sprejem radi bolezn.

Ponudbe na upravo »Jutra« v Mariboru pod »Družabnik 200«. 3489

Stanovanje iščem

2 sobi ali več, kuhinjo, kopalnico in pritkline. 3506

Ponudbe pod »Dvočlanska družina« na oglasni oddelek Jutra.

Obratovodja

se išče za večjo žago na Stajerskem. Ponudbe naj pošljejo le oni z večletno prakso, dobro verzirani in z dobrimi pričevaji. Obratovodja ima pristo stanovanje in dobro plačo, prevzeti pa mora po možnosti tudi tam se nahajajočo gostilno. Kauca potrebna. Ponudbe je poslati do 15. marca na 3458

Pote Beograd Poštni predal šte. 189.

Motociklisti!

Oglejte si novo došle

ARIEL motocikle 500 ccm

Generalno zastopstvo:

Kopač & Uranič, Ljubljana,
Bleilweisova cesta št. 52. 3507

Tvrdba

M. Stele & I. Pielick

Ljubljana, Šolski drevored (Semenišče)

priporoča

bogato zalogo vedno svežega južnega in domačega sadja ter deželnih pridelkov. Tvrdba dobavlja specialno ilmono in pomaranče vedno direktno od producenta, ter zamore vsled tega postreči cenj. odjemalcem vedno z garantirano najlepšim blagom po brezkonkurenčnih cenah. V dolgoletnem poslovanju posrečilo se je tvrditi stopiti v trgovske sike s samo prvost. stnimi izbranimi inozemskimi dobavitelji ter eksportnimi tvrdkami, katero dejstvo jamči, da dobavlja tvrdba vedno le prvost. kato, ter more ista zagotoviti cenj. odjemalcem najso. lidnejšo in najtočnejšo postrežbo. — Izvršujejo se naročila tudi za vagonске množine, ter se za ista računajo izjemno nizke cene.

Blagovolite se prepričati! Zahtevajte cenike!

Maetal pogrebni savod. 3514

FRANJA ROTHMANN javlja v svojem in v imenu svojih otrok **Vilko in Ervina** ter vseh ostalih sorodnikov prežalostno vest, da je njih preljubi soprog in dobri oče, gospod

Franc Rothmann

nadzornik proge drž. žel. v Lazah

dne 10. marca t. l. po kratki in mukopolni boleznj preminul. Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v soboto, dne 12. marca 1927, ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice drž. bolniš. ce, na pokopališče k Sv. Križu

Prosimo tihega sožalja.

V Ljubljani, dne 11. marca 1927.

Globoko žalujoči ostali.

Priznana najboljši in najcenejši so izdelki 1156

Celjske tovarne keksov

v Celju.

Brezkonkurenčne cene in solidna postrežbo

Parna pekarna in tovarna keksov

Jos. Kirbisich, Celje.

ZAHVALA.

Za številne izraze globokega sožalja, ki smo jih prejeli ob izgubi našega nepozabnega sina, brata, strica in svaka, gospoda 3510

Bruna Favai

ter za mnogobrojno spremstvo na njegovi zadnji poti, se vsem prično zahvaljujemo.

Posebno zahvalo izrekamo vsem tolažiteljem med boleznijo, Udruženju rezervnih oicra i ratnika, Komandi mesta. Z. S. K. »Hermes«, vsem prijateljem pevcev za iskrene žalostinke in številnim darilem vencev.

Ljubljana, dne 11. III. 1927.

Žalujoči ostali.

†

Umrli nam je naša dobra sestra in tetka, gospodična

Pavla Jak

zasebnica

v starosti 68 let.

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, dne 13. marca 1927 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Rimska cesta št. 23, na pokopališče k Sv. Križu.

Lahka Ti zemljica, draga, nepozabna tetka!

V Ljubljani, dne 11. marca 1927.

Žalujoči ostali.

Maetal pogrebni savod.

Prvovrstni veliki mlin delniške družbe v Bački s najboljim produktom išče za vso Slovenijo dobro uvedene

potnega uradnika

3481

Samo prvovrstno uvedeni gospodje morejo reflektirati in odposlati na oglasni oddelek Jutra pod šte. 840.

Stara tovarna nogavic in pletenin

M. Franzl sin

LJUBLJANA, Privoz šte. 10

priporoča

svoje prvovrstne izdelke po znatno znižanih cenah. 3484

Sprejema se tudi bombaž in volna v pletenje

Modro galico 98/99%

špecerijsko blago, kavo, riž, olje, moko, slatno, mast, koruzo, razno žganje itd. ter

praženo kavo

nudi najceneje na veliko in malo

veletrgovina

Anton Kolenc & drugovi, Celje

Lastna pražarna za kavo. Trgovci, zahtevajte cenik

†

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš ljubljani oče, brat in stric, gospod

ANTON SKUBIC

veleposesnik iz Brvao pri Grosupljem

danes, dne 11. marca ob 7. ur zjutraj po dolgi mučni boleznj previden s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, 13. marca pop ob 4. uri iz hiše žalosti na pokopališče v Šmarje.

Brvace, dne 11. marca 1927.

Františka Skubio, sopoga; Anton Skubio, Josip Skubio, sinova; Jozefa Plančarič, Marija Turk, hčeri; Frano Skubio, brat; Marija Ogorelec, Helena Drobnič, sestri.

8 Din 8 Din

Cene vina v Ljubljani so nepričakovano padle, ker prodaja tvrdba **Br. Novaković**, na Gosposvetski cesti šte. 13 (Kolizej) iz skladišča fina, močna, pristna dalmatinska, črna in bela kakor tudi druga domača fina vina s plačano mestno in drž. trošarino

samo Din 8— za liter čez ulico, v vsaki množini od 1 litra naprej. Ne zamudite te priložnosti.

Prodaja se vrši samo ob delavnikih od 8 do 12 in od 2 do 6 ure.

Trgovcem, gostničarjem in privatnikom izven Ljubljane se prodajajo ista fina vina samo po Din 5-65 za liter brez drž. troš. iz skladišča Kolizej.

3455 **Br. Novaković, Ljubljana (Kolizej).**

M. Zevaco

Papežinja Favsta

Roman

»Toda kaj bo z vami!« je vzdihnila Hugeta z zamirajočim glasom.

»Nič ne vprašuj, prijateljica. Vsi smo umrljivi; še v srečo si bom šel, da smem umreti v tej dobri hiši, kjer sem prebil najlepše ure svojega življenja.«

Hugeta se je ječe sesedla na stol in zaplakala v predpasnik. Pardaillan je hodil med pogovorom iz kota v kot, pobiral mize in klopil ter z njimi utrjeval svojo barikado pred vrati. Ko je bil gotov, to je meze premeril z očmi in pikalom.

»Imenitna bo!« je zamrmral. »Za takim zaslonom se upam napraviti gospodom mašarjem dokaj preglavice. Jelite, gospa Hugeta? ... Glej jo, se je zavzel, ko je ustavil oči na njej, »prav res da plaka ... Niti pomislil nisem, budalo, da ji utegne biti hudo za menoj! ... Hugeta, draga Hugeta, saj vendar vidite, da pretiravam! ...«

Hugeta je obupno zmajala z glavo.

»Glejte,« je v zadregi nadaljeval Pardaillan, »preden porušijo to utrdbo, mine gotovo ura ... Dotlej imava dovolj časa, da se umaknemo ... ni vrag, da ne bi bilo rešitve!«

Pardaillan je dobro vedel, da rešitve ni. Vsi izhodi, kar jih je imela hiša, so bili na ulico Saint-Denis.

Prijel je krčmarico za roko in jo je postavil na noge. Njen zali obraz je bil bled od žalosti in moker od solz.

»Hitro,« je rekel, »skriti se morate ... najbolje bo, da greste v klet ... Do vas jim itak ni, ampak do mene; če se zgodi, da ne odnesem peti in me dobe v pesti ...«

Hugeta je vztrepetala.

»V pesti!« je zamrmrala z grozo. »Kaj bo z menoj, ako poginete? ...«

Tako govoreč je naslonila ljubko glavo, ki je vsa sijala od ljubezni, na vitezeve prsi.

Zunaj je med tem nastalo molčanje, zlovešče kakor tišina pred nevihto. Sredi tišine so se zdajci začula trda povelja:

»Bruna semkaj! ... Arkebuzirj tja! Pripravite orožje! Halebardirj semkaj, lokostrelci tja! ... Pozor! ...«

»Pardaillan,« je tiho rekla Hugeta, »dajte mi, da umrem z vami, ko ni bilo usojeno, da bi smela z vami živeti. Moje ubogo srce je že toliko let polno vaše slike in vašega spomina. Nisem se pogajala za vašo ljubezen. Vedela sem, da ste z vso dušo vdani drugi. Vedela sem tudi, da čuvstvom vašega srca niti smrt ne more doživeti. Vedela sem, da obožavate Loizo še po smrti, kakor ste jo ljubili za njenih živih dni. Ničesar nisem upala, oh, prav ničesar ne ... Zadoščalo mi je, da sem vas smela gledati, kadar ste bili tu. Tako sem imela tudi jaz svoj ponižni košček sreče. Kadar vas ni bilo pri meni, sem vas pričakovala. Kolikokrat sem stala na temle pragu in gledala po ulici, kdaj se vrnete! Zakaj vedela sem, da vas ne obup, ne ljubezen, ne sovraštvo ne more zanesti tako daleč v svet, da ne bi še kdaj razjahali pred mojo hišo. Pardaillan misli na dobro krčmarico,« sem si zatrevljala; on ve, da najde pri Hugeti vselej trohico bodrila in tolažbe ... Ta misel je bila moje življenje!«

Zunaj so se še vedno razlegala povelja. Toda Pardaillan se ni menil zanje; ves bled je poslušal solzni glas, ki mu je po mnogih letih prvi spet govoril o ljubezni.

»Pozor!« je kriknil poveljnik pred hišo. »Dvajset mož semkaj, da bodo metalj bruna! ... Streljajte na vsako okno, ki se odpre! ...«

»Vaše življenje, Pardaillan, je bilo moje življenje. Ako bi vam zdaj pretela ječa, bi bila mirna, zakaj žrtvovala bi vse, da vas otmem. Dokler bi vedela, da ste živi, čeprav jetnik, bi se tolažila, češ: »Dan njegove rešitve ni daleč. Ako sam ne najde poti v svobodo, mu jo napravim jaz! ...«

»Saj za to gre, draga Hugeta!«

»Ne, ne, Pardaillan ... vidim, da se pripravljate na smrt! Vaš obraz in vaše početje pričata dovolj zgovorno, da se hočete dati ubiti ...«

»Narobe, braniti se hočem. Ali mislite, da me zelo milče v Bastiljo?«

»Ne, Pardaillan! Toda iz Bastilje se človek reši ... iz groba se ne reši nikoli več! ...«

»Hm, reši ... reši ... vselej ne, dragica!«

»Joj meni! Kaj ste storili tako strašnega?«

»Ničesar strašnega nisem storil. Lahko bi rekel, da vobče nisem storil ničesar. Ves moj greh je v tem, da drugim nisem dal storiti. A bodi že tako ali tako, priznati moram, da se mi osem ali deset mesecev ječe, ki sem jih zaslužil, na moč upira. Rajši tvegam vse za vse!«

Pardaillanovo samozatajevanje, ko je govoril o devetih mesecih ječe, je bilo izvršeno. Njegove oči so se iskrale od porednosti in njegov dobrušeni nasmeh je izražal ganjenost in sočutje.

Zenjalno tehnično dovršeni se samo

GRAMOFONI z znamko „HIS MASTER'S VOICE“

Orjaški aparati nadomestajo docela orkester.

Kolosalna novost Kovček-aparat Model 101/B.

Stalna razstava in javna zaloga

A. RASBERGER, Ljubljana, Tavčarjeva 5.

Velika izbira najboljših plošč. Zahtevajte naš cenik.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Ženitve, dopisovanje ter oglašitve strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 19.—

RADIO-AUTO

Radio e. i. d., prvo vrstni fabrikat. Dobavljati za vojsko in pomorščice.

VATRA MARIBOR

Strassmayerova ulica 3.

Unprejeto

Pokrajinska zadruga kipearskih, inštalacijskih in kotlarskih mojstrov v Ljubljani

vali svoje članse na redni skupni zbor, ki se vrši v soboto, dne 19. marca ob 9. uri v posvetovalni trgovski zbornici. — Vajenski predkajalci se vrši v sredo, 24. marca. Prošnje je vlagati do 19. marca. — Odbor.

Obvestila

Snežne čevlje

in galeje popraviti August Škof, Borštnikov trg št. 1. 6907

Službe

Pek. pomočnika

pridnega, poštenega in zanesljivega rabimo za vodstvo posredovalne pekarnice. Plača je polovičen dohodek. Mala kavelja potrebna. Le redni in smotni reflektanti naj se javijo na naslov: V. Bizjak & drug — Rogaska Slatina. 6983

Služinčad

kuharice, sobarice, natakarice, hišne itd. dobe najlažje službo v Beogradu ako se oglašajo v biroju Ekonomija, Beograd, Vlasna 11. 6220

Kavarn, kuharico

s letnimi sprejemali sprejem v vsakodnevno službo v Ljubljani. Ponudbe s priloženo sliki, prilogo slike in zahtevno plačo je oddati v oglaševalnem oddelku »Jutra« pod »Kavarn«. 6909

Več krojaških pomočnikov

dobro izveščenih sprejme takoj tveka Drago Schwab v Ljubljani. 6996

Perfektno pletilo

takoj sprejme proti dobri plači. Ponudbe na oglaševalnem oddelku »Jutra« pod »Pletilo«. 6945

Trg. pomočnika

mešane stroke, maljega, delavnega in dobrega prodajalca sprejme. Kavijske izkušnje imajo prednost. Ponudbe na področju »Jutra« v Mariboru pod »Trgovina«. 6847

Učenko ali učenca

s dobrimi sprejemali sprejme s fotografirano obrt fotografije Ivan Poganič. 6938

Klepar, vajenca

trepežnega, zdravega in poštenega sprejme. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 7011

Frizerko

samo prvo vrstno sprejme takoj, najkasneje pa do 1. aprila. Dopise pod značko »Stalno« na oglaševalnem oddelku »Jutra«. 6705

Čevljar, pomočnika

zanesljivega in zmožnega za vsako delo, sprejme v stalno službo s brano in stanovanjem v hiši in takojšnjim nastopom. Josip Pogačnik, čevljar, mojster, Ljubno, pošta Podnart. 6964

2 krojaška pomočnika

dobro izveščen, sprejme takoj za malo in veliko delo. Medvedek, krojašč. Loke 30, Trbovlje. 7010

Delovodjo

za manjši obrat lesne stroke sprejme takoj. Družnisko stanovanje. Pisarne ponudbe s zahtevno plačo na M. Goršek, Ruše. 6905

Služkinjo

ki zna samostojno dobro kuhati, pošteno in pridno, voljno delati vsa domača dela, tudi prati in vrtna dela, sprejme Mihelčič, Ljubljana, Št. 12. 6349

Fanta z dežele

vzajem za učenca v trgovini s mešanim blagom. Izkušnje s kuhanjem in pekarniških stroki. Oskrba v hiši. Nastopi lahko takoj. Naslov pove oglaševalni oddelku »Jutra« pod »Zanesljiva«. 6706

Trg. pomočnika

šestletnega, strokovnjaka, z dobrimi sprejemali sprejme v vsakodnevno službo v Ljubljani. Ponudbe s priloženo sliki, prilogo slike in zahtevno plačo je oddati v oglaševalnem oddelku »Jutra« pod »Zanesljiva«. 7017

Natakarico

pridno, pošteno, čedno in prijazno sprejme na delo. Mesečni zaslužek od 400 do 500 Din. Ponudbe s priloženo sliki, prilogo slike in zahtevno plačo je oddati v oglaševalnem oddelku »Jutra« pod »Nastop s 1. aprilom«. 7027

Krojaškega pomočnika

dobrega, sprejme za fino malo delo. Plačan od koma. Dopise na naslov: Josip Gostencik, krojašč. Mladencova, Šibica. 7083

Vrtnarja

v vseh panogah vrtnarstva dobro izveščenega sprejme. Ponudbe v nemškem jeziku in s fotografirano sprejemalno na oglaševalnem oddelku »Jutra« pod »St. 12«. 7015

Voditeljsko trgovine

za podružnico trg. mešan, blaga v Zgornji Savinjski dolini, sprejme za takojšnjo službo. Ponudbe s priloženo sliki, prilogo slike in zahtevno plačo je oddati v oglaševalnem oddelku »Jutra« pod »Trgovina«. 6847

Hotel, kuharico

pridno, pošteno, čedno in prijazno sprejme na delo. Mesečni zaslužek od 400 do 500 Din. Ponudbe s priloženo sliki, prilogo slike in zahtevno plačo je oddati v oglaševalnem oddelku »Jutra« pod »Nastop s 1. aprilom«. 7027

Trg. pomočnik

mešane stroke, dober računski. Iste službo. Ponudbe na področju »Jutra« v Mariboru pod »Računari«. 7008

Šivilja

gre živat na dom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 6998

Hotelski portir

iste službo za takoj ali pozneje v kakem zdravilišču. — Dopise na oglaševalnem oddelku »Jutra« pod »Portir 84«. 7031

Službo lovca

sprejme s takojšnjim nastopom. Ponudbe na oglaševalnem oddelku »Jutra« pod »Lovec«. 7019

Inteligentna gđ.

perfektna v nemškem jeziku, gre tudi k otrokom. evnt. polno vrsto. Dopise na oglaševalnem oddelku »Jutra« pod značko »Zanesljiva 69«. 7092

Brivca ali frizerko

veščo v vsem poslu sprejme za letoviško sezono pod dobrimi pogoji. Gjuro Matrovič, Rogaska Slatina. 6964

Bono

petletnemu dečku iste vrste. Perfektno znanje nemškega jezika pred. pogoj. Ponudbe na oglaševalnem oddelku »Jutra« pod »Bono«. 7094

Šiviljo

ki bi posodila 3000 Din za razširjenje krojaške obrti, takoj sprejme proti dobri plači. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 7079

Potnike

z visoko provizijo ali mesečno plačo 5500 Din takoj sprejme za prodajo brez konkurenčnega in splošno priljubljene predmeta. — Potreben kapital 100 Din na naslov: Josip Dolla, Velenje pri Celju. 7084

Kot slugo

sprejme mladega in inteligentnega fanta ali otroka, ki ga sprejme. — Ponudbe s priloženo sliki, prilogo slike in zahtevno plačo na področju »Jutra« pod »Sluga«. 7031

Restavracijsko kuharico

s dobrimi sprejemali sprejme. Ponudbe na oglaševalnem oddelku »Jutra« pod »Kuharica«. 6926

Službe

Absolvent trg. tečaja

iste službo kot praktikant v laki lesni industriji ali pa v laki trgovini kot pomočnik ali sluga. Cenjena ponudbe na oglaševalnem oddelku »Jutra« pod »Vesten 15«. 6709

Služkinja

stara 22 let, iste službo za vsa v Ljubljani. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 6769

Trg. pomočnik

mešane stroke, dober računski. Iste službo. Ponudbe na področju »Jutra« v Mariboru pod »Računari«. 7008

Šivilja

gre živat na dom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 6998

Hotel, kuharico

pridno, pošteno, čedno in prijazno sprejme na delo. Mesečni zaslužek od 400 do 500 Din. Ponudbe s priloženo sliki, prilogo slike in zahtevno plačo je oddati v oglaševalnem oddelku »Jutra« pod »Nastop s 1. aprilom«. 7027

Trg. pomočnik

mešane stroke, dober računski. Iste službo. Ponudbe na področju »Jutra« v Mariboru pod »Računari«. 7008

Šivilja

gre živat na dom. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 6998

Hotelski portir

iste službo za takoj ali pozneje v kakem zdravilišču. — Dopise na oglaševalnem oddelku »Jutra« pod »Portir 84«. 7031

Službo lovca

sprejme s takojšnjim nastopom. Ponudbe na oglaševalnem oddelku »Jutra« pod »Lovec«. 7019

Inteligentna gđ.

perfektna v nemškem jeziku, gre tudi k otrokom. evnt. polno vrsto. Dopise na oglaševalnem oddelku »Jutra« pod značko »Zanesljiva 69«. 7092

Trg. pomočnik

zdrav in močan, vajeniški prosi, vešč slovenskega jezika in v nemškem jeziku v govoru in pisanju, vreden obhajanja s strankami, iste kakovostni službo in kjerkoli Cenjena ponudbe na naslov: A. Rudigaj, Zalog pri Ljubljani. 7007

Kontoristinja

spretna stenotipistinja, vešč eno- in dvo- in ameriškega knjigovodstva, perfektna v slovenskem in hrvaškem jeziku v govoru in pisanju ter nekoliko nemščine. Zeli premeniti službo. Cenjena ponudbe na oglaševalnem oddelku »Jutra« pod »Vesten in marljiva«. 7029

Lešni manipulant

odstrani skladištnik z daljšo prakso, zeli premeniti službo. Vešč je prejemca, oddaje ter sekancja lesa — zmožen slovenskemu in hrvaškemu. Nastopi lahko takoj. — Cenjena ponudbe s priloženo sliki, prilogo slike in zahtevno plačo na oglaševalnem oddelku »Jutra«. 7025

Oskrbnik (ekonom)

s dobrimi sprejemali v vsakodnevno službo, iste službo na kakem velikem poslovanju. Nastopi lahko s 1. aprilom. Ponudbe na oglaševalnem oddelku »Jutra« pod značko »Oskrbnik št. 301«. 6988

Kontoristinja

zmožna vseh pisarniških del ter ekspanzije, zeli primerne službo. Gre tudi k otrokom. Nastopi lahko s 1. aprilom. Ponudbe na oglaševalnem oddelku »Jutra« pod »Vesten 89«. 7097

Vdova

srednjih let, zdrava, s eno 12letno deklico, želi stalno službo. Zna kuhati in opravljati vsa kmetijska dela. Nastopi do 16. marca. Ponudbe na področju »Jutra« v Mariboru pod »Vdova«. 7097

Uradnik

trgovsko usposobljen, s vsakodnevno službo, iste službo. Cenjena ponudbe na oglaševalnem oddelku »Jutra«. 7047

Peuk

daje po niski ceni peuk inpranežnitič. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 7058

Prodaj

10-16 HP, štirilistni, popolnoma v dobrem stanju prodam za 16.000 Din ali zamenjam za šestdesetlino. 6910

Kolo

damsko in moško poceni prodam. Naslov pove oglaševalni oddelku »Jutra«. 6884

Lesene police

primerne za skladišče, vešč stare hišne oprave in nekat. drobnejše prodam radi selitve. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 6997

D. M. C.

največje skladišče SARAJEVO Prestolonasled. Petra 26.

Pletilni stroj

Jacquard s 4 kartami za vzorec, 8/80, poceni prodam — Pojavila daje tveka Grigorčič-Bara, Ljubljana, Gledališka Stoba 8. 7070

Kupim

hlode bukove, hrastove, jelšve, orehove ponudite franko vagon parni tagi 1 Siska, Ljubljana. 6278

Veverične kože

plačuje nad normalno ceno. Zdravil, Ljubljana, Florjanske, ulica 9. 47

Zidna opeka in apno

Razpisujemo dobro 20.000 komadov zidne opeke, 5000 kom. strošne opeke, vključno s stroški v korec ter 10.000 kg žgane apne. — Ponudbe do 24. t. m., vešč pri podpisani. — Direkcija drž. rudnika Zabukovca — pošta Griže, dne 10. marca 1927. 7014

Zobata kolesa

Razpisujemo dobavo ravnih zobatih koles in ležajev, 20.000 kom. strošne opeke, vključno s stroški v korec ter 10.000 kg žgane apne. — Ponudbe do 24. t. m., vešč pri podpisani. — Direkcija drž. rudnika Zabukovca — pošta Griže, dne 10. marca 1927. 7009

Balne vreče

za ogelje ima po ugodni ceni v zalogi Mirko Maklar v Ljubljani, Slomškova ul. št. 11. 6963

Auto

generalno popravljeno, nova zadnja pnevmatika, prodam zaradi bolezni za 20.000 Din. — Celja, Zakrestija 6. 7018

Zimzelen (pušpan)

napravljen v Rožni dolini — cesta II, št. 6. 7087

Vagon drv

bekovih, metrskih, proda Jozo Zupančič, Stari trg — Trebnje. 7023

Otroški voziček

amer. prodam. Naslov v oglaševalnem oddelku »Jutra«. 7075

Pozor! Pekli

Parne peči, stroji za del. testa (Teigteilmaschinen) za ročni in parni pogon, patentni Av. 35-30delni (Umleg. zylinder) s izboljšano notrovo glavno. 6750

Slamo in seno

sladko, gorenjsko, stenoje in vseh vrst slamo in seno v zalogi Janez Klotent, trgovina s senom in slamo, Radovljica — Gorenjsko. 705